

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÉPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felolós szerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

A nemzet husvétja.

(1) Lágyan suhogó szárnyakon ünnepi áhítat lopózik sziveinkbe! Egy pillanatra elül, elnémul e kufár világ kábító vásárlár-mája, elhallgat az egymás ellen fenekedő érdekek, az egymás ellen agyarkodó törekvések csörtető fegyverzaja — csend és béke honol a lelkekben. Kiirtani igyekeznék ideig-óráig szívünkéből a gyűlölségnak, az irigységnek és kapzsiságnak megszokadt gyökérszáleit, kigyomlálni sietünk rövid néhány perczele létünkéből a rút szenvedélyek dúsan felburjánzott gyomát, hogy megtsiztula a küzdelmes létünk dülő fergetegében reánk tapadt salaktól, járuljunk az Úr megszentelt oltára elé. Feltámadt a Megváltó, kinek ajka szeretetet hirdetet, kinek léptei nyomán szeretet fakadt mindenütt. *Szeretet!* vajjon nem-e hangzik idegenül, érthetetlenül, mint Babel tornya alatt az édes hon nyelv, ez üdvözítő íge a mai nemzedék soraiban? Vajjon nem veszett-e ki a fogékonyság minden szikráját a jelenkor gyermekeinek szívéből e boldogító, szent szó hallatára, vajjon nem hervasztja-e el a gyűlölséges indulatok fagyos szele a szeretet zsenge csemetjét, bárhol is akarjon gyökeret verni?

Amikor tapasztaljuk, hogyan hangzik fel újból a politika berkeiben a »cruciate» vad korybantus üvöltése, hogyan törnek a

közös édes anyának fiai tajtékozó ajakkal egymás ellen és hogyan röpököl a levegőben, mint a mocsár megromlott páráiban a fertőző miasma, a »hazaárulás» galád vádja, akkor elvesztjük hitünket az emberiség nemtőjében, akkor nem tudjuk hívő bizalommal, éledező reménységgel és áhítózó lélekkel hinni és vallani, hogy ismét lobog vet a szeretet hamvadó zsarátja. — — —

A legszebb földi pályabér, a népbizalom örökzöld repkénye futja körül a magyar képviselőház csillogó szentegyházát. A néplelék el nem fojtható megnyilatkozása oda küldi a maga bizalmának lehetőségeit, hogy a hazaszeretet szent tüzeiben egygyé forvva, közös erővel, vállat vállhoz vetve, dolgozzanak és munkálkodjanak a nemzet boldogulásának szövőszékén és akiket a nép szeretete, a nép ragaszkodása felemelt a törvényhozó díszes pajzsára, kiknek szent fogadalommal megpecsételt feladatuk lenne nememes versengésben küzdeni és fáradni a nemzet jólétéért, a nép megannyi érdekeiért, azok igenis versengenek egymással, miként öröklék le meddő, sivár és ledér semmittevésben az ország kulturális és gazdasági erejét és versenyre kelnek egymással abban, miként süssék minél gyalázkodóbb szitkok közepette a meggyanusítás Judásbélyegét annak a homlokára, aki nem az ő hitvallásuk ágazatai szerint és nem az ő tempo-

maikban mutatja be áldozatát a homimádás oltárán.

Bömbölve, zúgva, egymásra torlódva kavarnak a felzaklatott szenvedélyek tarajos hullámai és e magasra csapkodó hullámverés közepette hasztalan igyekszik nyugvópontot találni a béke és kiengesztelődés olajgával csőrében, az egyetértés és összhang fehér galambja.

Válóban, a hatalom zsiros konczáért tülekedő, marakodó és versengő e tömeggel szemben, gondolkodóba esünk, vajjon nem kellene-e újból feltámadnia egy Megváltónak, ki lelkének tiszta hasztalan igyekszik nyugvópontot találni a béke és kiengesztelődés olajgával csőrében, az egyetértés és összhang fehér galambja.

Vajjon ma, midőn a haragok zugása ünnepi áhítatot, ünnepi hangulatot varázsol a szivekbe, midőn az Egék kárpitjaig száll a hálaadó zsolozsma, hogy új életre ébredett

TÁRCSA.

A besavanyított óra.

— A »Bajai Hirlap» eredeti tárczája. —

Írta: **Kugler Nándor.**

Da sagte der Scheich
zum Emir:
»Jetzt san mer vull, jetzt
geh'n wir.«

Szép Baranya vármegyében (oh be kár, hogy ama oktan mikroszkópikus állat kegyelméből eszidött csak a neve »Baranya» — boranya — csulfolódik velünk geográfiai és történelmi kiserkétken) mondom tehát, szép Baranya vármegye hegyvidékén akkoriban emberséges szokás uralkodott.

István gazda vagy Vetter Johann vagy komšie Mijó verdfényes vasárnapok délutánján kiált a pinczeje elé s csendes pipász mellett várta, leste az áldozatát. Lett légyen az most már az ártatlan tapsifülesre vadászó szolgabíró ur, vagy a vásárról nehéz buttyonral hazatérő Mózi zsidó avagy jobb hiányában valamely aravetődött almarázó, (értsd armer Reisender) barátságos erőszakkal invitálták be a hegy hűvös üregébe, annak a nem kevéssé fontos körülménynek a megtapasztalására és megállapítására, hogy a tavalyi termés milyennek ígérkezik jövőre és a másod-, harmad-, negyedévi maradék hegyél mennyivel javult azóta.

Hogy ennek a megállapításnak a vége rendszerint az volt, hogy: »nem lehet ám gyere ki« — elazottan, az a dolgok menetére elhatározó befolyást nem gyakorolt; a földolog mindenképen az volt, hogy a megtapasztalás kibeszéru szakértelem mellett is a lehető legnagyobb, melyreható alapossgággal történjék.

Hajh! hogy azok az aranyos idők letűntek és cica Mijó régi szokásból ki-kijárván a pinczébe, bugy-lifa fólvalva szon kongatja most úres hordói nevésesen pöfeszkedő száraz hasát!

Akkoriban, a mult század nyolczvanas évei

közepén történt, hogy a harkányi Annabálon nyert meghívás alapján Szekszárd felé indultunk, s hogy a dolog érdekesebb legyen, bolondféjtel gyalogszerrel.

Jancsi meg én.

Jancsi, egy tisztavideki nagyközésg jegyzője, meg én, a boldogult Magyar Alföldi-vasut subaltérnális hivatalnok.

Jancsinak az a harkányi ismeretség nagyon fölzigatta a vért: ha a szülőik is, hanyatló arányban persze, olyan kedvesek, jók, mint az a bogársemű, mosolygó arczu lány s ha t i a nervus rerum gerendarum körül valami tulságos hiány ne mutatkoznék, akkor az a tisztavideki közégi élváltott jegyzői lak rövidesen szemrevéltó háziasszonyral fog hivalkodni.

Ort voltunk a hegyek között. A harsányi hegyet oldalról hagyttuk s a pécs-villányi vasut vágányán köröztül át neki a trinitás-balkány-kövesdi domboknak. A vidék milyen, már nem emlékszem: úgy hiszem zöld ott a szőlőtől, ahol a völgyek letarolt buzaföldei nem sárgállottak és barna-feletek, ahol az ugar alá eszközölt friss szántás zavarta a harmóniát. De arra emlékszem, hogy az augusztusi nap forrón tüzelt le ránk is és jóformán kiadattata beülünk a Sıklóson elkötött bőséges ebédet.

Jancsi folyton a szerelemről ábrándozott, szötte a terveit és pontos számadatokkal iparkodott meggyőzni engem arról, hogy hány perczent pótdátójába fog kerülni a községnak, ha a szándékolt családalapítás bekövetkezése esetében a jegyzői lak modern kiépítése elkerülhetetlen szükségletkép állittatik a nemes kaptakntázás elé.

— Globt sei Jezu' Kriszt!

Megállottunk.

Tagbaszakadt, borotváléképű német, »píxtolen-hozivál« ott állt a pinczeje előtt, fehér porcelánpipáját tisztességtudóan balkezében, neki alkalmasint most is szezonzerú perziánsipkáját jobb kezében tartva, szélesen mosolygva, pillantott ránk.

— Wenn ti Herrn an wenig reinkummen thät'n!

Jancsira néztem, aki azonban, hogy nem értette a meghívást, kérdéssel válaszolt.

— Atyafi, mennyire van ide Pécsvárad?

— I woasz net; avr i mán, heit kummansz nimi hin.

Ördögadta nímetje! nem tudja mennyire, de annyira mégis, hogy — ma oda nem érünk.

A Vetter azoközben gyöngéden tuszkolt bennünket befelé, a présháza.

Áldott hegy, mely üregében télen meleggel, nyáron árnyas hűvösseggel fogadót látogatódást s kipréselt izadsággalal bítt, bánatot, fáradsággal szaz élet küzdelmet elefejtetedt vele.

Egy fölborított hordóira hamarosan rákerült két apró pohár és a Vetter, még emlékezem a nevére, Lorenz volt — áldja me a magyarok Istene hosszú élettel, ha még él és takarja be jótékony árnyával, ha azóta megtért őseihez, hosszú üveg-hebérrel fölfegyverkezve, készenlébe helyezkedett.

Az arcza ragyogott, látván, hogy szakértelemmel, lassuald kortyokból, mindegyikét külön-külön a szánpadlásához nyomintgatva, nyomkodjuk le az első pohár tartalmát, amely rózsaszín, szelided siller képében mutatkozék be.

— Téz iz Vurjhrieger — mondta Vetter Lorenz — avr . . .

Oh, a többi már ugysis előreláttam. A tavalyi szelid siller után remek csatasorba állt két-éves nyájbas behizelgő fehér, hároméves csiklandozó siller, négyéves harmatfriss fehér, öt éves olajlgy fűszeres zamatu riling, s ezek csak a preliudium, az ütökzött megnyitó gyalogcsatlánczot, az ellen-séget nyugtalanító könnyű lovasságot képeztek.

Hanem a többi! a nehéz, vöntesüvü uchacüzösök: véprirosan gyöngyözöl, lelkesít vörösborok, amelyek életet igernék a halandónak és halottaiból fölálltasztják a már elbucsuozottat.

Oh áldott hegy, ki nagylelkű bőkezűséggel vidaszt föl bennünket s áldott Noé apánk, ki azt a főléséges örökséget hagyád reánk.

az üdvözít Hít, mely a szeretet megegyével, a szeretet engesztelékenységével hódol és hódít, vajjon feleszmélnék-e a pártusák és pártvillongások látától elvakított elmék, hogy a haza vérel szerzett alkotmányát erősebben és biztosabban tartják egyvő a szeretet pántjai, mint a széthúzás és pártütés durva erőszaka?

Harangok zugása, tömjénnek felszálló áldozatfüstje vigyék be a kiengesztelődés, a testvéri egyetértés és a békés összhang szelid érzelmeit a magyar törvényhozók szíveibe, hogy szünjék meg az ádáz gyűlölet, hogy nemüljön el a pártküzdelmek hangos csatazaja és hirdesse az ujonnan összeült képviselőház a hálás nemzetnek, hogy a feltámadás szent ünnepe feltámadt haló poraiból a béke Némjtője és feltámadt a hasznos munkának és dologtevésnek oly sokáig sirba zárt, áldott szelleme!

Politikai hírek.

Szélesed a politikában. A politikai élet hullámverési teljesen ellittek és virágvasárnap óta a teljes eseménytelenség csöndes békessége jellemzi a helyzetet.

A legutóbbi parlamenti ülések izgalmas zajából minden átmenet nélkül egyszerűen belejutottunk a husvétii szünetek pihenőjének hangulatába. A politikai világ megegyelvényes csak a képviselőház ismét való összetelése után, tehát május első hetében fog bekövetkezni. Nem hangzik valószínűtlennek az a hír, hogy a király, aki május legelején Bécsben a szász királyt látja vendégül, ez időtját Budapestre jön a kibontakozási akció újabb megindítása céljából.

Ezzel szemben azonban az is hallatszik, még pedig nagyon határozottan, hogy ő felsége előbb bevárja azt, hogy a képviselőház letárgyalja a felirati javaslatot. Igaz, hogy Bécsben ebben a javaslatban nem igen látunk alkalmas alapot a kibontakozás megkönnyítésére és parlamentáris kormány alakítására, de viszont nem tartják lehetetlennek azt sem, hogy éppen a felirati vita során esetleg oly momentumok fognak felmerülni, melyek a választás megoldásának akadályait legalább csökkenteni fogják.

Mindaddig, míg ez meg nem történik, a király állítólag nem volna hajlandó a kibontakozás dolgá-

ban lépéseket tenni, mert előbb be akarja várni azokat a prozoziciókat, melyekkel a koalíció részéről esetleg a korona elé fog járulni. Hogy ez azonban meg fog-e történni és milyen formában, arról semmi bizonyosat ebben a pillanatban még nem tudhatni.

Tisza István gróf virágvasárnapon családjával együtt Gesztre utazik, ahonnan csak az ünnepek után meg ismét Budapestre.

A koalíció egyik korfeusa, Bathányi Tivadar gróf egy bécsi lap hasábjain felpanaszolja, hogy a Tisza-kabinet túllépi azt a hatáskört, mely egy ügyvezető-kormányt megillet. Szerinte sürgős szükség van arra, hogy a Tisza-kormány távozzék és adja át helyét a többségben gyökerező koalíció kormányának. A nemes grófnak erre az utóbbira vonatkozólag teljesen igaza van. De ha már bőbeszédű cikket írt erről a dologról, azt az egyébként nyílt titkot elárulhatta volna a kíváncsiaknak, hogy ennek a kíváncsiagnak teljesítését — mely egyébként a Tisza-kabinetnek is ószinte kívánsága — senki sem nehezíti meg jobban, mint maga a parlament telenségére kárhoztató koalíció.

A szociálisták állásfoglalása a szövetkezett ellenekkel szemben. A kormánykörüli válság kapcsán a magyarországi szociáldemokrata munkások is hallatják követeléseiket. A képviselőválasztási mozgalmakban — mondják — az ellenzék pártok kivétel nélkül megígérték felhívásaikban és a vidéki népgyűléseken az általános titkos választási jog behozatalát. A szociáldemokrata párt vezetősége elhatározta, hogy a munkásság minden erejét harcra viszi ez igéret bevalásának kieszközölésére. A pártvezetőség a budapesti bizalmi férfiakal együtt kimondta, hogy ha az új koalíciós kormány oly választási törvényt terjeszt a parlament elé, mely oly kevéssé lesz kielégítő, mint az a szárnyrakelt hírekből következtethető — a munkásság nem riad vissza az általános sztrájk alkalmazásától sem. Budapestben és a vidéken megtartott népgyűléseken már szentesítették a munkások a pártvezetőség nagyleletőségű határozatát.

A magyar tisztek itthon. A bécsi Zeitz keddi száma egy soproni táviratot közöl, mely szerint a soproni katonai ténparancsnoksághoz a hadügyminiszteriumból rendelet érkezett, mely az osztrák állampolgári kötelekben levő tiszteknek osztrák ezredkehez való áthelyezéséről intézkedik. Ez a rendelet arra hivatkozik, hogy a magyar ezredkebe csakis magyar tiszteket s az osztrák ezredkebe csakis osztrák tiszteket fognak kinevezni s hogy a magyar csapatoknál szolgáló osztrák és az osztrák csapatoknál levő magyar tiszteket mind kölcsönösen áthelyezik.

Bánffy Dezso kettős mandátuma. Bánffy sem a szegedieknek, sem a pápaiaknak ma sem mondta meg, mitől lesz: Pápról mond-e le, vagy a szegediek mandátumáról, amelyet az általános választások alkalmával elveszített. Kedvenc eszméje Bánffynak, hogy Enyedy Lukács nyugalmazott miniszteri tanácsost a maga pártjának meg-

nyerje s mint országgyűlési képviselőt, a parlamenti harcok mezején a maga táborában lássa. Enyedy Lukács szegedi ember s báró Bánffy Dezso — hir szerint — tanácskozi fog szegedi pártjának vezetőivel, hogy megtudja, számíthat-e a sikerre, ha mandátumát leteszi s a szegedieknek Enyedy Lukács megválasztását ajánlja. Amennyiben Szeged nem biztosíthatja a megbízólevelet Enyedynek, Bánffy a pápaiakhoz fog kérésével fordulni.

A pápai új választás sem lesz azonban minden küzeletlment ment. Pápa függetlenség érzelmű polgárai már is mozgalmat indítottak arra, hogy a 67.48-as Bánffy lemondása esetén radikális gyennyolczas jelöltet kapjanak.

A bajai közélet husvétja.

Az örök forrongs stádiumában, a kialakulás halvány látszata nélkül való és minden szilárd támpont híján szükölködő folytonos tervezetések munkát és fejlődést bontó jegyében találja Baja városát — mint már annyiszor — a feltámadás megszentelt ünnepe az idén is, anélkül, hogy csak megközelítőleg tiszta képe tárulna elénk évek óta ezerszer sóvárgott vágyaink és reményeink feltámadásának.

Szélesed és apátia honol mostanában kulturális és gazdasági életünknek egykoron oly élénk vérkeringésű csarnokaiban egyaránt oly úgy tűnik itt föl minden, mintha az emberek munkakedvét egy a tetterőt lankasztó, áldatlan dámon tartaná fogva, hogy ne vegyék észre azt az örönyt, melyhez egyre jobban közeledünk és amely a bajai messze-hírű közélet teljes elposványodásához vezet el. És ennek a dámonnak — t olvasó — politika a neve.

A politika csalafintaságai — miként országsszerte — üllik orgáikat mostanában nálunk is és úgy rémlik előttünk, mintha a kocsmá hangos termett avattuk volna föl a kultúra »tisztessé« templomává.

Politizálunk, az ország bajával törődünk, bár félő, hogy összeves a fejünk fölött a mi ezer bajunknak vésszesen fenyegető hulláma. A politika hámis jelszavai szőlítják el a kereskedőt üzletéből, az iparost műhelyéből, miközben természetszerűleg pangásnak indul amenny is szerény gazdasági életünk, mely kenyeret van hivatva biztosítani mind magunknak, mind utódainknak.

Ez a helyzet szomorú szignatúrája mostanában, melyet optimisztikusan világosabb színekkel megrajzolni lehet, de eltagadni soha.

És miután így reámutattunk arra az

Lorenz arca mind ragyogóbbá vált kénvizsgálatunk alaposságát tapasztalván s nemesak aszisztált, hanem jó parancsnokhoz híven, elújírt példájával s hogy a gyöngyöző nedű érzékelmet lelkesíté és nyelvünket megoldá, hogy Jancsival előbb csak dnyönyögve, majd hangosabban, a végső fölmagasztóság erejével énekeltek a magyar népdalok kifogyhatlan repertoárját, ő is belefogott egy német dalba, amelynek minduntalan vissza-visszatérő refránje volt: »Schöhen isti Juhugent sie kommt nichit meher!«

— Ezenközben Jancsi megpillantotta a presház falán az órát.

— Tyűhű, az áldóját! már hétre jár.

— Awr na — csitítja Vetter Lorenz, szí steh ja.

— Megreperálom a német óráját — ugrott föl Jancsi. Ikk machen das Uhr.

S már is levette a falról a tiszteletreméltó ósdiságot, amely tán még Lorenz Vetter óregpaja idejéül fogva mutatja az egyértályi hetet.

Vetter Lorenz azonban nem az az ember, aki valamit ingyen fogadna el.

— En mekzfetsz, ha mekcsinász.

Erre meg Jancsi sértődött meg.

— Vetter Lorenz! mondja neki olyan hangon, mintha márczius 15-én a »Tálptra magyar-t szavalná, — ha nem engedi megreperálni az órát, akkor — fizetem, amit megittam.

S veszi ki a bugyellárisát.

— Na, na, na, na — csititgatja Vetter Lorenz.

— Nohát! — mondja Jancsi s a penezsülést csavarhúzóknak alkalmazva, feszegetni, csavargatni kezdi tán még a nürnbergi mester mintájára készült alkotmányt.

— Jancsi, — szólék én, hát te értesz az órá s mesterséghez?

— Ugyvan, — felelt Jancsi pátosszal. Mindenki ért az óráshoz. Gimnáziumot jártál? arithmetikát tanultál, értesz az órákhoz. Aki mértant tanul, abból mérnök lehet: minden mérnök technikus; a technikus mi egyéb mint gépész; a gépész pedig csak ért a gépekhez s mi egyéb ez a rozoga alkotmány közönséges gépnél, amelynek

esak a szerkezetét kell ismerni, mely nyitját, hibáját megtalálja az ember.

Bámúltam. Szólni azonban nem mertem, mert féltém, hogy ilyen sikerült dedukcióval kislit, hogy én tulajdonképen nem is vasuti hivatalnok, hanem — tisztesség nem esik, mondván — tudós asszony vagyok.

— Tálát, lábast vagy dészát ide.

Lorenz Vetter kiegészíté hozott egy reneteg tálát.

— Van-e ezet?

— Na.

— Nincs? Akkor jó lesz a bor is.

Jancsi meglepő ügyességgel széjlesztette az óra főbb alkatrészeit, kerekét és belehánnya a tálba.

— Bort rá!

S Lorenz Vetter sietett a tálát hatessenzős zamatos sillerrel felényire megföltötni.

— Van-e tejfel vagy aludtet?

Vetter Lorenz a vakablakból hozott két köcsöggel, amelyekről Jancsi előbb letette a tejfelt, a kocsonyás főhéfer maradókat pedig beleöblítette a tálba.

— Így, — mondja Jancsi és összehabarta a dekoktumát; most hadd savanyodjék meg.

Aztán pedig re bene gesta — belekezdett abba a híres nótaba, amelynek a végsőrai:

»Arra még az óregpám tanított,

Aki mindig a hordóval koccsintott:

Az volt neki rendes szavajárása,

Tanulj tinó, ökor iszik magába.«

s kiitta egymásután háromszor a tüzes, nehéz tizen-

szentendős vörösborral szinültit töltött poharat.

Énelem akkor már kezdett fogogni a világ,

Nem mintha nem birtam volna már többet inni,

hiszen az a fölségs elti olyan volt, hogy minél

többit ivott az ember belőle, antul többit kívánt,

— hanem nem bízam a magam erejében és ellen-

ben ismertem Jancsi duhaj természetét, végül pedig

ez a borbamártott óra — ha Lorenz Vetternek eszébe jut az összedültva látni?

Kezdem hát czélozgatni a késői időre, az in-

dulásra, amely törekvésben nagy meglepetésemre, segítségemre volt.

— Nur noch an Johannes, nur noch an Johannes, nur noch an Johannes, noch an Johannes nur!

Gyönyörű zárszó.

Végül pedig Vetter Lorenz istentelen nagy agvágorsóval elkísért bennünket a legközelebbi kórszótára, ott megmutatta a helyes irányt, megtituk az utolsó Juhansszat, érzékeny buscut vetünk egymástól, azt hiszem össze is csokolództunk és aztán ingadozó lépésekkel, de fölmagasztosult lélekkel neki a most nem lényarosan kezdő völgynek.

Vagy ötven lépésre lehetünk, amikor Vetter Lorenz hangját halljuk:

— Haalt meine Herrn, haalt!

Nesze az órdögada órad.

Bevártuk.

Vetter Lorenz már messziről kezdte kiálltani — ti Uhr, meine Herrn, ti Uhr! Én megvallom, inkább a futásban kerestem volna menedéket, hanem Jancsi olyan büszke fölénnyel tekintett reám, hogy én is bátorságot merítemem belőle és próbálgttam az ökleimet, kemények-e.

Vetter Lorenz zihálva állt meg.

— Vetter — mondja neki Jancsi olyan állásba vetve magát, mint tán Napoleon a marengói ütköz-

tet után — Vetter, morgen kommen zuruk das uhr maken.

S avval olyan hatalmas erővel ráta meg a német kezét, hogy az alkalmasint jobbnak látta megbizni az ilyen vasmarku magyar legény ígéréteben.

*

Másnap reggel, hogy a németbolyi Ohmacht barátságos vendégszobájában józan elmével, tiszta fejjel, a fejféjásnak nyoma nélkül ültünk a reggelenél, Jancsi megint a szerelmes imádóvá vedlett, ki tovább szötte ábrándjait azzal a sötétszemű barnalány ismeretségről.

Eszembe jutott Vetter Lorenz.

— Az óra, Jancsi, az az óra!

— Vagy úgy — mondja Jancsi elmélázva — csak hadd savanyodjék meg jól.

átkos szellemre, mely kerékkötője minden közeleti harmonikus együttműködésünknek, hadd jelezzük egyuttal azokra a hűtlenül elhagyott csapásokat is, melyeket visszatérve, fölírhatjuk kulturális és gazdasági szűkebb világlukant a tespedésnek biztosan ölé beteg-ágyából.

Óhajtandó mindenekelőtt, hogy közéletünk sarkalatos alapjége: az egyedül üdvözítő *lokalpatriotizmus* legyen.

Szegődünk valamennyien e magasztos eszme zsoldjába és amikor ami szűkebb hazánk jövő boldogulásáról van szó, száműzük körünkől a politikai pártszenvédeleket átkos szellemet és álljunk egymás mellé testvéreként, mint akiknek e kicsiny rög gyarapodásának érdeke egyformán képezi a lelke aggodásának tárgyát. Száműzjük a városi közgyűlésteremből az áldástalan és romboló politikai jelszavakat és éljünk ott a polgárság adta szép jogokkal úgy, mint éveken keresztül, amikor törvényhatósági bizottságunk tagjai a lokalpatriotizmus égésze alatt egybeforrva intézték ez önmagára hagyott város ügyeit bölcsen, eredményesen.

A régi éra munkás jegyében támadt életre a dunai áthidalás országos akciója, az iparküldönis nagyjelentőségű eszméje és realizálása, meg sok minden, amit a polgárságnak lokalpatriotizmustól áthatott vezérei váltottak valóra. Kulturintézményeink, sikerdus társadalmi mozgalmaink mind ennek a jegyében születtek meg és az a nagy munka, mely e város érdekében a jövőben kifejtendő lézsen, szintén csak a társadalmi harmonikus együttműködésről remélhet sikert.

Elég szerencsétlenség erre az országra, hogy a végtelen válság csaknem elemészti gazdasági erejét és elég szomorú reánk nézde, hogy ebben a dicstelen helyzetben ami legvitalisabb érdekeink is mellőzöttek és feledésbe mennek.

Mert — mi tőrés-tagadás — évtizedes óhajunk, az immár törvénybe iktatott közpéduai áthidalás megvalósulásának kerékkötője is a politikai pártszenvédelev szűlle államháztartási zúzárv és bizony rossz szolgáltató teszünk ügyünknek, ha önmagunk kelében is támasztunk és kielésítünk oly ellentéteket, melyek — fájdalom — ugy is eléggé fennen loagnak.

Ennek a közéleti harmoniának visszaállítására és szűkebb hazánk fölírógóztatására tegyünk fogadalmat a mai ünnepen és akkor reménységgel hirdethetjük, hogy — föltámadunk

S. Z.

HI RE K.

— A tankerületi főigazgató Baján. Dr. Platz Bonifác tankerületi főigazgató a husvéti ünnepeket, mint a ciszterciata rendház vendége, Baján tölti.

— A bajai állatvédő egyesület bajavidéki tevékenysége. A bajai állatvédő egyesület, mely közönségnök pártfogó érdekoldóse folytán és tagjainak egyre növekedő számanál fogva immár mindjobban képes betölteni nemes hivatását — dicsőretre méltó feladatúll tűzte ki, hogy fűdős működését nemcsak Baja területére és ennek hatáira, hanem a város vidékére is kiterjeszti. Ezen határozat értelmében látogatott el a közelmulban az egyesület ügybuzgó alelnöke, Ruppert Antal polg. isk. tanár négy személyes községbe, hogy azokban az állatvédelem nemes eszméjét felvéssze és a jó ügynek szolgáltatóra vezetőket szeressen. Mint értesült Ruppert missziója — főleg az ottani néptanítók derek kellessége által — a kellő eredményrel járt s így a bajai állatvédő egyesület működési köre vidékünk falvainak a közös czéllból leendő csatlakozása folytán nemcsakora jelentékenyen szélesbülni fog. Hogy pedig ez örvendetes körülmény e még egészen ifjú, de közhaznu intézményünk megerősödésén kívül városunkra, mint állatvédelmi központra nézve gazdasági szempontból is kiváló előnyt jelent, azt a dolog természetével könnyű megmagyarázni.

— A bajai képviselőválasztók 1905. évi névjegyzéke immár teljesen elkészült. A legközelebbi napokban közzélelre függészik ki a névsort, mely számarányát tekintve, elég mutat lényeges különbséget a tavalyihoz képest.

— Szomorú bajai évforduló. A polgári naptár szerint április 6-án van szomorú emléknapja a Mészáros-féle főtéri ház összeomlásának, de a szivekben sokkal jobban megmarad a mélyen elszomorító eset emléke, ha a föltámadás szent ünnepehez fűzzük emlékeztünket. Most négy éve, az 1901-ik év nagyszombaján következett be a borzalmas katasztrófa, mely hat emberéletet pusztított el élte legszébb tavaszán. Emlékünk róluk a mai napon és küldjük éf felé őrök imánkat lelki fűdőkért.

— Betöltendő állások Bajá városnál. Polgármester pályázatot hirdet egy utkaparó állásra évi 520 korona fizetéssel és egy hivatásos tűzoltói állásra évi 500 korona fizetéssel. Pályázati kérvények a polgármesternél adandók be.

— Bajai népesedési statisztika. Ismét szomorú referációjára lesz a legközelebbi közigazgatási bizottsági ülésen a tiszt főorvosnak. Az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint ugyanis ebben a hónapban a halalozások száma ismét mesze felül fogja mulni a születéseket. Eddig mindössze 30 gyermek született és 45 egyén halt meg.

— Kevés a bajai csendőr. A helybeli csendőrös parancsnoksága — hir szerint — egyik beadványában a csendőröltésben kicsiny voltát panaszolja föl és ennek 5 emberrel való szaporítását kéri.

— Az élte bajai fősorozás. Rendes szokás szerint márcziusban, de legközelebb április elején szokták nálunk a katonai sorozásokat megtartani. Az idén azonban már az év elején zavarosok voltak a politikai viszonyok s a sorozásra nem is tűztek ki határidőt. A Rendes határidő eközben szépen elmúlt. Most arról értesíti a honvédelmi miniszter a katonai osztályt, hogy sorozásra legfőbb jentásban lehet gondolni. De akkor is csak az esetre, ha addig a politikai helyzetet szemlélhet.

— Járdafeletés Baján. Sokszor fölpanaszolt járdaanyagunk lesz hivatva segíteni az a tervezet, mely a legközelebbi években megvalósítandó járdaépítésről szól. Az 1906—1907—1908. évek folyamán — mint értesülünk — a következő utcákban fognak járdaát fektetni: 1. Hattyu-utca mindkét oldalán. 2. Budapesti-utca a Madách-utczától a Szt. György-utczáig. 3. A Kinizi-utca baloldalon 4. Mátéházi-utca mindkét oldalán. 5. Ősz-utca jobb oldalán. 6. Kigyó-utca mindkét oldalán. 7. Szent Antal utcában a Kinizi-utczától a lökörtig. 8. A Tóth Kálmán-utczában. 9. Hentes-utca mindkét oldalán. 10. Madách-utczában a Florián-utczától a Budapesti-utczáig. 11. Czifrus Ferenc-utczában a Tóth Kálmán-utczától a Kápolna-utczáig. 12. A Rigó-utca mindkét oldalán. Az itt felsorolt, három évre felosztott munkaprogramm egyébként 23787 koronába fog kerülni.

— Útépítés Báos vármegyében. A keszkedmi miniszter értesítette Baja várost, hogy a beruházási kölcsön terhére építendő *baja-mélykúti* közút közigazgatási bejárása április hónap 26-án lesz, az apatin-gombosi és a militics-gombosi közutét április 27-én, a topolya-bajai közút közigazgatási bejárására pedig április 28-án lesz. Ezek az utak a vármegyére nagy közzgazdasági fontossággal bírnak.

— Új loavatóbizottsági tag. Bezeredy István főispán a bajai polgári loavató bizottság becslo tagjává az elhunyt Scherer Antal helyére *Tüske* János bajai földbírtokos nevezte ki.

— Új bajai pénztézet. »Bajavidéki takarékpénztár« czeg alatt közelebb pénztézet alakul Baján, melyre most gyűjtik a részvényalírasokat. Bővebbet az alakulóban levő új pénztézetéről mai számunk hirdetési rovataban talál az olvasó.

— Elvesztett és megtalált szeremeli gyermek. Rémtűlen jól Szilágyi János szeremeli lakos a héten a bajai csendőrséghez. Azt panaszolta a megijedt ember, hogy 4 esztendő kis fia, kocsija meg két lova nyomtalanul eltűntek. Jajveszélke könyörgött a csendőröknek, hogy fiat kerítsék elő, nem bánja, ha lovai odaks vesznek. Ugy esett a baj, hogy Szilágyi az esti kilenczórai vasutnál várta a feleségét. Jászallott a kocsirol és a 4 esztendő gyermekét jó betakaragatva, otthagya. A vonat megjött, az asszony kiszállott, de a kocsi, a lovak, meg a gyermek eltűntek. A csendőrség keresésére indult és előlútán meg is találta a kocsin józiten szendörgő gyermeket. A lovak meg ott legelésztek. A csendőrök a halálra rémült szűlőknek átadták a gyermeket.

— Lagunabetyár. Új szót csinált a minap egy újságíró kollégánk Velenczében. egy gondolatörön. Egy lipótvárosi társaságnak vett részt a Canale Grandén a felvonulásban, ahol persze tengetnyri szép olasz asszony és leány hajókázott fel s alá.

A társaság egyik tagja, egy ismert nevű ügyvéd, de át is csokt erősen fixirozgatja a velenczei szépek, de át is csakról néha a mellettük elshunó gondolába, persze magyarul.

— Vigyáz magadra, — figyelmeztette kollégánk, — valamelyik temperamentumos olasz férj az orrodra koppint! Te — *lagunabetyár!*

— Bácskai méregkeverők szenzációs leleplezése. Bácspevroszello községét nagy igazgatóságban tartja Péter Rozália letartóztatása. A vezett asszonyszemélyről ugyanis kitűnt, hogy iparszerűen foglalkozik a méregkeveréssel. Ez a bormalmas mesterség ugy bizonyult rá a lelketlen asszonnyra, hogy a minap hirtelen elhalt Márkus Mihály. A halottékem nem talált semmi gyanusát a hullán s

igy eltemették, az özvegy pedig már a halálest utáni harmadnapon összekötöztö a régi szeretőjével. Ez szemet szart a faluban s az emberek suttogni kezdtek, majd mind hangosabbá vált a mende-monda, lassan azután határozott váddá erősödött, úgy hogy a csendőrség is érdeklődni kezdett a dolog iránt s néhány nappal ezeltől a csendőrség valómásra bírt Márkus Mihály özvegyét, aki bevallotta, hogy az át megmégerte, meg pedig Péter Rozália tanácsára és az ő segítségével. A méregészert arzenikummal követték el és a nyomban megindult vizsgálat eddig tíz esetet bizonyított Péter Rozáliára. Az elvetemedett asszony, saját 18 éves süket-néma leányát is elmérgezte. Az exhumálás folytak.

— Lábmosás a Mátvás-templomban. A budavári koronázó Mátvás-templomban a nagyheti ájtatóságok során nagycsütörtökön délelőt kilencz órakor, az ünnepi mise keretében volt az éentes szokásos lábmosás, melyet ezuttal Vaszary Kócs bihoros herczegprímás képviselőjében Kohl Medárd püspök végzett A budavári plébánián a legöregebb szegény polgárok közül már kijelölték a lábmosáshoz az ugynevezett apostolokat, a kik az ünnepi alkalomra a herczegprímástól új ruhát és egy zacskó züst pénzt kaptak. A tizenkét apostol neve és életkora a következő: Rauscheker József kilenczvenéves, Németh István nyolczvanéves, Kilián Milos nyolczvanöt, Pelykó Simion nyolczvanháróm, Deutsch Ferenc nyolczvanháróm, Lillig Ferenc nyolczvanegy, Heudler Ferenc nyolczvan, Eisenhut István hetvenkilenc, Filipi Ferenc hetvenöt, Czip Mátvás hetvenkét, Fejes András hatvanhat és Hartmann János hatvaneggy éves. Az apostokok életkora együttesen kilencszáznegyvenöt év tesz ki.

— Kisorsolt férj. Egy fiatal kansai leány, a timzenyöz esztendő Knoché Katalin, sorsjátékon nyert magának férjét. Egy ottani egyesület mulatság rendezett, amelynek egyik száma sorsjáték volt s főnyereménye — egy fiatal ember. A különös nyermény örösi közönséget vonzott s a terem az utolsó zugig megtelt ifjabb és idősebb leányokkal. A főnyermény, egy Arnett nevű fiatal virgíniai, a pódiumra állott. Mikor a nyerményt kihúzták, miss Knoché, a nyertes, előlépett a közönség örösi hurrah-kiáltásai között. A lelkes publikum azt kívánta, hogy a fiatal párt a helyszínen eskessék össze. A »főnyermény« készen is nyilatkozott erre, de az elhatározást a nyerc leányra bízta. A fiatal leány azonban még egy kis gondolkodási időt kért, de kijelentette, hogy szivesen beleegyezik a házasságba. Ö kölönbön is ismeri a sors által neki jutott fiatalembert, akik derék legénynek tart s szivesen járul vele az anyakönyvvezető elé.

— A vasutas-sztrájk évfordulója. Nevezetes nap volt. Szerdán volt esztendője annak, hogy a magyar vasutas-világ forrongásba beleszólt végig a vonalokon, amerre csak államasuti sínpar szalad végig az országban, a hetes számu jelzés. Rendes körülmények között ez a jelzés elszabadult kocsi jelent. Veszedelem. Ebben az esetben azonban még ennél is többet mondott. Mindenfelé megállottak a vonatok, kialudtak jelzőlámpák, bezárultak az irodák. Meghalt a vasut, hogy csak négy napra reá támadjon föl ismét halottaiból.

— A »János vitéz« jövedelme. A nagyszerű darab fővárosi jövedelméről van szó. Érdekes kis statisztika, érdemesnek tartjuk leközlöni, úgy amint itt következik: A »János vitéz« eddigi 165 előadását 199 ezer 200 személy nézte végig, e 165 előadás jövedelmézet a színháznak 530,550 koronát. (A Király-színház maximális bevételi képessége esténként 3220 korona.) A szerzőknek: Bakonyi Károlynak és Kacsóh Pongrácznak együtt jövedelmézet az eddigi 165 előadás 53,055 koronát (a bevétel tíz százaléka!). Kacsóh, a komponista, ezenkívül keresett a »János vitéz« kottáinak előadásból kerek 25,000 koronát. Eddig, a zongorakivonatokon kívül, 43,800 darab kottát adott el az operettből. Heltai Jenő, a dalszövegíró körül 1000 koronát keresett. Fedák Sári 159-szer játszotta a daljáték czimszeréjét, e 159 föllépésével keresett 63,600 koronát. Nem érdeklene statisztikai adat az sem, hogy a Bárd-czég csupán a jegyek elővételé díjából 6600 koronát keresett. A darab előadási jogát eddig 29 vidéki színház vette meg. Az utcai rikácsok a »János vitéz« dalszövegéből eddig közel egymillió példányt adott el Budapesten.

— A hadügyminiszter a párbajellenes mozgalomról. Az Országos Párbajellenes Szövetség igazgató-tanácsa hétfőn Rakovszky István számevőszeki elnök előnlésével látogatott ülést tartott, amelyen a párbajellenes mozgalmat érintő több kérdés került tárgyalás alá. Gergely Ede föttikár bemutatta a Bourbon Alfonz herczegnek átadandó díszlevelet, amely remek börtökésben egy Mátvás-korabeli korvina mintájára készült. Bemutatta egyuttal a föttikár a hadügyminiszternek a szövetséghez küldött következő rendeletét:

»Hivatkozással az Országos Párbajellenes Szövetség márczius huszonnegyedikén kelt átiratára, tisztelettel értesitem az elnökséget, hogy a nem tényleges szolgáltalban levő tiszteknek, hadapródoknak és ezekkel hasonló állásuaknak az Országos Párbajellenes Szövetségbe való belépést megengedem. Erre vonatkozó engedelmelem egyidejűleg rendeltélem közzéteszem.

Pütreich lovag, s. k.

— Az igazgatótanács a hadügyminiszter rendeletét örömlen vette tudomásul.

— **A kis gimnázista Don Juan.** Francia író finom tollára méltó história történt egy közeli város főgimnáziumában Egy uriember a minap megjelent a gimnázium igazgatója előtt és elpanaszolta, hogy az intézet egy negyedik osztály tanulója, aki nála lakik, el akarta csábítani a feleségét. Képzeltető nyelvről emlegetett okozott a tanári tessékletben a feleségét. A tudós urak nyomban összehívték, hogy megvitassák a kényes ügyt. A kis Don Juan megalképzelték és megkérdezték, hogy mi igaz a vádból? A fiatal emberke erre így válaszolt?

— Hogy én akartam csábítani? Szó sem igaz ebből: nekem fiatalabb és szebb ideálom van az azonban tény, hogy én tetszettem a lakásommal feleségem.

A tanár urak ég felé fordították a szemüket, kezüket pedig összecapták, úgy elámultak a József és Putifárné modern kiadású regényén. Oly nagyon elámultak, hogy rögtön itélni sem tudtak ebben a súlyos ügyben, amely igazán salomoni bölcsességet követel.

— **A legujabb elvi jelentőségű határozatok.** A zugirászati kihágásnak lényeges alkotóelemét a felek képviselőinek ízlészetű, vagyis kereset gyanánt díjazásért való folytatása képezi. (Kuria határozata.)

— Erdel kihágás mind intott úgy elbírása, ha a másodikfokú erdei kihágási hatóság úgy határoz, hogy az ügy elbírása a hatóság jogkörébe nem tartozik, a kir. bíróság hatáskörébe tartozik. (Minisztertanács határozata.) — Levél által elkövetett rágalmakra néve az a bíróság illetékes, melynek területén a levél a címzetthez jutott. (Curia ítélete.)

— **Bácskai ember a mukdeni csatában.** Orosz lapok gyakran tettek említést a mandzsuriai hadsereg önkéntes csapatáról, melyek több leginkább a montenegróiak és a szerbek tüntek ki vitéségükkel. Mukden mellett harcban szerb esett el; egy szerbiai, egy montenegrói és egy bácskai szerb. Az utóbbi altiszt volt, neve Bokszán Ignác. A György kereszt díszítette mellett.

— **Az érmelléki borok.** Akinek alkalmá volt az érmelléki borokat megírni, azok állítják legbiztosabban, hogy az ország területén ez a valódi győzborok, mert nem savanyú, nem émelegyős édes, hanem gyengén savanykás íze mellett rendkívül tüzés, erős és kemény borok, ebben rejlik a valódi győzgyereje, mert a betegét ez az egyedüli, mely felserkent és felüdíti, az egészséges embert pedig felvilágosítja és megizmosítja, a betegét ellen edzi és megerősíti. — Az érmelléki Első Szőlőoltványtelep — több mint ezer hektoliter saját termését, minden évben családi fogyasztásra 50 liter és fejtöbb mennyiségben, hitelesített új hordóval együtt 50 filléret litérenként adja el, melynek má számunk hirdetés rovatában közölt és ábrán is bemutatott „Szőlőoltványtelep” című hirdetésére felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

— **HEGEDŰS GYÖRGY FESTŐ BAJÁN, I. PARTI-UTCA 17. készít lakások festését stilszerűen, mérsékelt árakért, első rangú kivitelben.**

Mulatság.

A bajai sanatorium-bál.

— Április 24.

Bajos asszonyi fejekben, hol annyi sok gyönyörű szép idea terem meg arra, hogy humanitarius és kulturális intézmények létrejökjenek és öregbítsenek, ott született meg a sanatorium-bál eszméje is, mely Terpsichore jegyében indul hódító utjára, hogy üdvére váljon majdan ezernyi embertársunknak, kik korunk legnagyobb betegségében, a tüdővészben szenvednek és pusztulnak el nap-nap után.

Baja város közönségének minden nemes ügyért hön dobogó szívéhez fordulnak ismét egy humanitarius eszme, a József főherceg sanatorium magasztos tervének bajnokai, kérő szót emelve a szenvedő emberiség nevében aziránt, hogy rójjuk le a földözfilléreinket arra az oltárra, honnan majdan sok ezer embertársunknak enyhülés és gyógyír fakad.

A sanatorium ügyi bajai sáfárai, dr. Alföldy Lajosnéval, dr. Hegedűs Aladárnéval, dr. Koller Imrénével és dr. Lemberger Árminnéval az élükön, heteken át lelkes buzgósággal szolgálták a sanatorium sorsjáték ügyét és most egy a sanatorium javára rendezendő és fényesen igékező mulatsággal kezdik be aldásos működésket.

A műkedvelői estélylyel egybekötött bál husvét hétfőjén fog lezajlani a „Nemzeti-szálló” termeiben, hova remélhetőleg teljes számmal fog eljönni a mi mulatni vágyó, jótékony közönségünk, hogy érző szívből lerótt áldozatfiléireit enyhülés és élet kövesse.

A műkedvelői estély stilszerűen összeállított programját a következőkben közöljük:

1. *Prolog.* Art. Werner Adolf dr. Szavajza Pesehke Irma.

2. *Három Parka.* Élőkép. Clotho Ertl Paula, Lachesis Halász Edith, Atropos Hegedűs Jolán.

3. *Kilencz műcsu.* Élőkép. Thalía Fogy Vilma, Calliope Tausig Blanka, Klío Pajor Ilonka, Polyhymnia Álföldy Ila, Erato Ertl Marika, Euterpe Hegedűs Mártha, Urania Vágh Mariska, Terpsichore Fedor Margit, Melpomene Szaday Blanka.

4. *Cyranó a szurion.* Vigjáték egy felvonásban. Irta Szomaházi István. Személyek: Bégavári Goldkrantz Szaú Székely Alfréd dr. Goldkrantz Sári Schwartz Elza, Goldkrantz Helctor Monostori Gyula dr., Tárnok Imre, Aljai költő, a Közgazdasági Bank hivatalnokja Szász Janos, Széphalmi Jenő színművész Boróczy Imre, Berger ur, a Berger & Articsóka cégé baltája Löwinger Jenő. Sán: Goldkrantzék zsúrja.

5. *Parasztlakodalm.* Élőkép. Barabás Miklós festménye után. Menyasszony Erődi Györgyné, Vőlegény Fehér Lőrincz dr., Örománya Fogy Marika, Öromapa Fehér Dezső, 1. Koszorúsány Schlieszer Margit, 2. Koszorúsány Szaday Mariska, 1. Vőfély Nadas Ferencz Gyula, 2. Vőfély Flórián Géza, Nászasszony Koller Vilma, 1. Násznapgy Derzavateris Illés, 2. Násznapgy Székely Leó, Pástorbotos-Freund Sándor dr., Parasztleány Dallmann Miczi, Közhuszár Csihás Imre dr., 1. Czigány Gyök Ferencz, 2. Czigány Szaday Andor, 1. Parasztgyerek Bittermann Mariska, 2. Parasztgyerek Michitsch Laci, 3. Parasztgyerek Ertl Pisti.

6. *Jótekönség.* Élőkép. Jótekönség nemtől Rosenberg Adrienne, Pajor Döriska, 1. Angyal Bály Ilonka, 2. Angyal Bauer Margit, 3. Angyal Boróczy Gizzi, 4. Angyal Erdős Ella, 5. Angyal Fogy Tilda, 6. Angyal Klein Margit, 7. Angyal Kienáncz Aranka, 8. Angyal Mikolcs Anna, 9. Angyal Mihályi Pöre, 10. Angyal Trubschav Hortense, 11. Angyal Tury Renée, Koldus Eckert Gyula, Gyerek Dobokaj Jerta.

A rendezőbizottság, mely Besenyői István főispán védnöksége alatt áll, Baja város következő előkelőségeiből toborzódik:

Elnökök: Dr. Alföldy Lajosné, dr. Hegedűs Aladárné, dr. Koller Imréné, dr. Lemberger Árminné. Elnökök: Hegedűs Aladár dr., Ladányi Mór dr. Bálbizottság: Alföldy Lajos dr., Beczassy Gyula dr., Bernhart János dr., Bruszt Lázár dr., Dömötör Kálmán dr., Köhegyi Károly dr., Kuzman Oszkár dr., Raisz Sándor dr., Róna Dezső dr., Rosenberg Samu dr.

A bajai junoesse d'oreóbel álakult rendezőbizottság a közetköz: Alföldy László, Alföldy Imre, Alföldy Pál, Auer Oszkár, Barcsai József, Bodrogi János dr., Bokor Oszkár, Boróczy Jenő, Breuer Zsigmond, Brück Aurel, Csihás Antal, Csihás Imre dr., Dely István, Derzavateris Illés, Devits József, Dick Lipót, Eichardt Oszkár, Fehér Dezső, Fehér Lőrincz dr., Fehérváry Dezső dr., Fein Samu, Fischer Emil, Flórián Géza, Freund Sándor dr., Furó Lajos ifj., Goldreich József, Handler Iszó, Hecht József, Kelemen József dr., Klein Ferencz, Kovács Dezső, Kubinszky Aladár, Löwinger Jenő, Marton Jenő dr., Milkó Mátyas, Milkó László, Monostori Gyula dr., Nadas Ferencz Gyula, Posta Lajos, Rajk Aladár dr., Rauschenberger Ferencz, Rimler János dr., Salamon Sándor, Scharpf Elek ifj., Scherer Sándor, Schön Géza, Schuller József, Spitzer Zoltán, Szabó Sándor, Szaday Andor, Szász János, Szágriszt István, Székely Alfréd dr., Székely Leó, Szende Béla, Trafikant Vilmos, Vadász Pál, Vajda Henrik, Vágó Ferencz, Weinberger Ödön.

Az asszony.

Ita: Dei Toro.

Asszony volt, olyan, mint a többi. Mert az asszony, ha okos, ha tudatlan, ha jó, ha rossz, ha galamblelkű, ha furia, ha fenköztellemű, vagy gyarló, ha szűzes vagy kicsapongó, ha rut, vagy szép, mindig csak asszony.

Gyarló embert, oldalbordából van teremve. Rabja a szívének, szolgálja a hiúságát. Virít, mint a májusi rózsza és elhervad, mint az ősi falevél.

Hanem a hervadása nem mindig lilium hullása *

Élt egyszer a Tiszahát, egy regényes városkában, egy szerény kereskedő. Ugy vándorolt be idegenből, szép fiatal feleségével együtt, az aranykalásos Álföldre.

Gyönyörű volt az asszony: szoborszerű teste, lilium az arca és szinarany, hosszú selyem haja. A kété szem pedig nefelejt volt: a mennyország színe ragyogott ki belőlük.

Ha cserevény-piros szája szóra nyílt, az örök üdösséget tárták föl eper-édes ajkai. Szereték is egymást, mint a galambok.

Sokan nyígteltek ezt a boldogságukat. Mikor pedig azt látta az ember, hogy az esti sétájukon hogy borulnak egymás szívére a vadregényes Tiszaparton, törökülátta vén füzetek homályos árnyában, akkor liktetett a vér minden ízében, akkor némán, titkon, lelke egész mélyéből gondolt a saját „fészke-re,” akkor még a halászmadar is sikongott, mint a vihar szele, a nagy örömtől és szerető pártját emlegette.

A Tisza pedig méltóságosan hűmpolygott a lábaiknál, a fehér habok csókolva túrták a part

sárga fővénét és dallamszerű mormolás közt futottak el egymás mellett, a hold sápadt fényénél, a csillagok ragyogó tüznél.

Az erdő füzese is bugott, szeliden, fuvola hangokon, de mintha ezekből a fuvola hangokból azt hordta volna szét az esti szellő, hogy: a szerelem sötét verem . . .

A tikkasztó nyári estéket rendezen a szőke Tisza partján töltötték, az unalmas téli estéken pedig meghúzták magukat otthon, a nagy kandalló mellett. Kéjes meleg áradt szét a tiszta szobában, mely a két szerető szívet is lángra lobbantotta.

Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

És az asszony odaröbült a férje kelyébe, átfonta fehér karjaival a nyakát, magához ölelte és néma csendben, amlyben csak a két szív dobogása volt hallható, szeliden suttogva így szóló: — Forró ölelések, édes csókok közt telt el az idő és mikor egymás szemébe néztek, a boldogság szivárványát látták abban káprázatos színeivel.

— Szeretsz-e, nagyon, igazán? — Kérdé a férj és reszelte tekintett újból a felesége szemébe.

Az asszony olyan, mint a filozófia: kész boldogság; az eszt megdönti a szíve, a szívet a szerelme.

A ház üres volt, a fészekből kiröpült az ő „mindensége” a semmissége. Sárváry Tihamér karja közt találta föl a képzelt boldogságot: a csillogó nagy világot. Messze, messze, hegyborította vidéken, fenyvesek bódító illata közt pergették a szíremek rokkájt. Egy-egy nap csak egy percnek tűnt föl „Ámor berkeibeim.” Csak az „enyém” és a „tied” szót ismerték: te az enyém, én a tied. Az „övé” szó ki volt törülve a szótárúkból. Arra most nem volt szükség.

Hanem talán semmi sem mulik el oly hamar, mint a bűnös szerelem, talán semminek sem oly keserű a gyümölcse, mint a megcsalt szerelemnek. Sárváry Tihamér lassan-lassan kezdett hidegülni a szép asszonytól, talán azért, mert a nagy bankókat már rég aprókra váltotta fel, talán azért, mert azt tartotta, hogy: „minden falu édes hazám, minden asszony édes babám,” vagy — ha hitelt lehet adni a hír szárnyalásának — talán azért, mert rosz fájt a tüze, amiért osztán le kellett rakni a fénys karokat, a csengő-bongó sarkantyút, az aranyos csillagokat és minden fényes nyomorúságot. Egy őrlepte ősi reggelen aztán — se szó, se beszéd — világnak ment. Még csak egy bucsuzó levélkét sem hagyott a szép asszonynak.

Mikor a szép asszony ébresztő csókját akarta reggel az ajkára lehelni, üresen találta a fészeket. Sárváry Tihamér eltűnt, mint a délibáb.

A szép asszony szívet vasmarokkal szorította össze a kétségbeesés és ájulat rogyott a puha, fehér ágyra. Mikor pedig magához tért, patakzó könnyek közt átkolta meg annak a „másik hűtlennek” az utját.

Hanem ezt már Sárváry Tihamér nem hallotta. Ő már — kód előttem, kód utánam — messze bolyongott.

A szép asszony szíve vértzett, szíve fájt: meg-szurtták a szerelem tövisel!

Az egyik jó zsványának megölte a szívet a „másikért,” a másik meg ő benne ölte meg a lelkét a szívéért.

Most már igazán szürke volt előtte a világ!

Faluról-falura, városról-városra bolyongott az egykori szép asszony. Se a földön, se az égen nem lett belőle generalisné. A szépség rózsái lehervadtak az arcáról. Csak a bánat és a bu hagyott azon mély barázdákat.

Nehéz munkában törtek föl a bárszony kezei. De csak küzdött az étellel. Nem volt otthona, ami befogadja volna, nem volt senkje, aki megvigasztalja volna. Évek multak el így és a szép asszonyból rom lett, rom, amelyet többé nem lehetett fölépíteni.

Abban a tiszpartai városkában is rég elfelejtették. A megcsalt férj még éppen nem dobjott már rá. Ő egyedül az üzletének és annak a gyönyörű virágszálnak élt, aki soha el nem hagyta, aki bánatában, örömeiben vigasztaló anyaga volt, akinek a pici-piros ajkai ha szóra nyitnak, apai szívében a szeretet zsátrónoka mindig lobogó lángra gyulladt.

Mert Anikó gyönyörű hajadonná fejlődött. A lelke tiszta volt, mint a fehér lilium, a szíve, mint a nap, életét szeretet melegét sugározta ki, ő maga pedig oly szép, oly bájoló volt, mint a mesebeli álomlátás.

Egy zimankós téli estén, mikor már a fák lombjait letarolta a sivió szél, mikor már a madár szárnya nem hasította a fagyos levegőt, mikor a barna felhők mögé bujtak az ég csillagjai, mikor az Isten is könnyes szemével siratta a bűnös földet, akkor támolygott be egy rongyokba burkolt női alak az elhagyott szegény, csak kért és esdekelte bocsánatért.

Odaomlott az egykori férj lábaihoz, átkarolta a térdéit és patakzó könnyek közt, amelyeket a bánat, a fájdalom és az engesztelés szent érzete sajtolak ki beesset, homályos szeméből, újra, meg újra bocsánatért esedett.

Nem látta, hogy az ura sápad az ölelésétől, reszket az érintésétől. . . Nem látott, nem hallott semmit sem az »elhagyott szegény,« csak kért és esdekelte bocsánatért.

A megcsalt férj és a hűtlen asszony állottak egymással szemben, mint egykor, régen. Oh, de milyen »más» volt az az »egykor!»

A férj néma volt a meglepetéstől, mint egy szobor, az asszony pedig tovább vergődött a lábánál, mint egy szárnyaszegett, diszes tollaitól, szépségtől megfosztott, megtépett madár.

A férj agyában örült tánczot jártak a gondolatok. Megrendítette ez a jelenet egész valóját. Ha újból magához emeli a lélekben megtört, a testben elcsigázott bűnös asszonyt, — szegénytelenül lesz örökre a világnak, ha pedig kilöki, eltaszítja magától, a bűn posványába merít egy szálnasim életet.

És győzött benne a jobbik ész. Hisz mégis csak anyja volt a gyermekének!

A nap fénye is kiszárítja a mocsarakat és termékeny térsé. Nap fénye akart lenni ő is.

Felemelte a térdelő asszonyt, a keblére ölelte és azt mondta:

— Megbocsájtok! Légy a leányodnak anyja, légy a házamnak asszonya! . . . Mindent elfelejték . . .

És el is felejtette a multat és élt megint a jelenek. És ha hébe-hóba még is elhúzódott lelki szemével a mult borongós köde, azt mondta magában:

— Minden férfi ostoba, de még ostobább a nő, mert szeret a férfit!
— Hanem a visszhang erre azt válaszolta neki:
— Te igazi jó bolond!

Paraszt hűség.

— Irta: Graeca János. —

(Munkatársunk most készül egy felvándós népszínművével.)

Hatodik jelenet.

Imre (maga).

Imre: (A házból dorombol.) Hé! hallod-e, nyisátok ki az ajtót! . . . (Hallgat, aztán megint zörget.) Nem hallod, nyisátok ki az ajtót! (Rövid szünet után a házból recsegő-ropogás hallatszik, olyan, mint mikor egy ajtó szakad ki helyéből; — majd a kapuajtóban megjelenik.) Hej, hol vagy te cizmeres gazember? Hadd látom el a bajodat! (Egy szál ingben, pruszlikban, kalap nélkül, kuszált hajjal kilép az utcára s zavaros tekintettel néz szerteszét; tompán magában.) Nincs itt; . . . nem látom sehol se; . . . senkit se látok! . . . Csak én vagyok egyedül; . . . mindenki elment . . . magamra hagytak! (Erősen maga elé bálmul, mintha csak most emlíkezne a történetekre.) Ugy volt! . . . ott voltam a kocsmában . . . aztán hazakísértek a cigányok, nőtársó mellett! (Egy percnyi szünet, elgondolkozva.) Jaj, de siralmasan huzták! . . . ha úgy megrepedt volna a szívem! De nem repedt meg, hanem elkezdett még jobban fájni és botot adott a kezembe, hogy kiverjem a házamból; . . . ne legyen egy is, aki boldogtalanságomat juttatja eszembe! . . . Hajh, ez a kő is leesset már a szivemről! . . . könnyebb is volnék már; . . . de maradt még ott egy nagyobb, nehezebb teher, amit nem tud senki, amit nem mondhatok el senkinek — és az nyomja oly nagyon az én lelkemet, . . . abba fogok én behalálni!

Dal:

Zöld erdőben kakuk madárkánkól,
Fáj a lerkem, benne lakik a pokol.
Pokol ellen nincsen egyéb orvosság,
Csak a fénys, a ragyogó mennyország.

Kakuk madár, kakukold el énnekem:
Meggid tart még búbanatos kedved?
Egyet-kettőt ha kakukolsz: pihenj meg;
Vagy ne is szólj, hogy az Isten áldjon meg! (Pósa.)

(Leül a fa alatti padra, busul.) Két hosszú évig, mint az Istenem, úgy imádtam; . . . aztán elszáftottak egymástól! . . . Hej, Rózi! Rózi! csak azt tudnám, hogy te merre vagy? . . . Csak hozna hirt a szálló madár; . . . csak susogna rólad a falevél; . . . csak dudolna valamit az esti szél: de örömet hallgatnám! . . . Ha most, csak még egyszer utamba vetne a véletlen, dehogy hagnálnak elrabolni magamtól! Inkább megvetnék mindent: kincset, vagyon, gazdagságot; itt hagynám ezt a átkos falut és veled mennék a szegénységbe, a nyomorba — akár a világ végére is! (Féjt két tenyérbe hajta hallgat, majd hirtelen feláll, hűvel.) No jó, elmaradtok tőlem a gonoszok, de esküszöm az élő Istenre: megboszolom magamat érted, ha addig élek is! (Besiet a házába)

Hetedik jelenet.

Csintó Rózi, majd Imre.

Rózi: (énekelve.)

Dal:

Boldogtalan voltam
Teljes életemben;
Csak az vigasztal, hogy
Meg nem érdemeltem.

Boldogtalan leszek
Koporsóm zúzáig;
Csak az vigasztal, hogy
Nincs messze odáig.

Híába biztattok,
Híába beszéltek:
Tudom azt az egyet,
Hogy nem soká élek! (Petőfi.)

Megint itt vagyok . . . nincs erőm átépíteni a falu határát; . . . visszahajtott az én nagy bánatom! Ha szászor elindulok . . . szászor visszatérek! . . . Nem tudok elmenni anélkül, hogy még egyszer meg ne mondjam neki . . . hogy az Isten áldja meg! . . . vagy . . . nem mondok semmit, csak a szeme közé nézek . . . azokba a ragyogó szép sze-

mekbe, amelyeknek nincsen párjuk széles e világon! . . . Azután megmondom neki, hogy legyen boldogabb szászor . . . ezerszer . . . mint amilyen én leszek! . . . S csak arra kérem: ejtsen egy bucsu szót . . . sirasson meg . . . gyászoljon meg . . . ha már híremet se hallja! Azután aztán, az Isten áldjon meg minden embert! (Busan lehajja fejét.)

Imre: (a házból szomorú dalba kezd.)

Dal:

Rákaptam a vadgalamb a vetésre . . .
Nincsen aki panaszomat megdérte!
Híába is mondom el a világnak,
Annnyit se hisz, mint a dalos madárnak.

Ki-ki sirom bánatomat az erdőn,
Azért bug a vadgalamb oly kesergőn.
Hej, mikor a könnyemet hullatom,
Füre, fira átragad a fájdalom.

Rózi: (a dal alatt kitörve.) Jaj, ki tanított erre a nótára! . . . Vagy száztársándékkal kerested ki, hogy még jobban szomorítsd a szivemet? . . . Jól van; tudom már! . . . megadom rá a választ, úgy, ahogy bánatos szivemből fakad! (Oda lép az ablak alá és énekel, mintegy válaszul Imre dalára.)

Dal:

Bárcsak egyszer meghoznák a haragot,
S temetnék el ezt a szegény galambot . . .
Bár temnék le beteg szívetem a sírba,
Talán ottan nem dobogna . . . nem sírna!

Imre: (dühösen kilép.) Hej, ki mer az én ablakom alatt dalolni?

Rózi: (az ének után kissé hátrább vonul, erős indulattal küzdve.) Én merek, Bondor Imre! . . .

Imre: (még nem látja.) Ki az?

Rózi: Én vagyok, a Csintó Rózi! . . . akit kárhözba vitt az utánad való szerelme!

Imre: (ízgatottan.) Mi az? mit mondasz? Te . . .

Rózi! . . . itt az én házam előtt! . . . Istenem, ne vedd el az eszemet! . . . Valóság ez? . . . vagy csak a szemem káprázik? (Pihelve támaszkodik a kapunak.)

Rózi: (hozzá megy, megfogja; fájdalommal.) Térj magadhoz, Bondor Imre! Én vagyok az; nem az ördög kísért! Testestül, lelkestül én vagyok . . . szókol hozzád . . . a Csintó Rózi! . . . Térj magadhoz, Bondor Imre! Hadd mondom el, hogy nincs nyugtom miattad! . . . összetörté boldogságomat . . . pokolra juttatta lelkeket . . . anyád . . . a te édes anyád! . . . Megrabolt tőled; megfosztott legdrágább kincseimben: a becsületemben! . . . Szívemet szétépte . . . engem pedig eldobott . . . sárba tiport, . . . mint az utszéli rogyott . . . anyád . . . a te édes anyád! Hallod-e, Bondor Imre!?

Imre: (megsemmisülve.) Ne! ne mondd tovább, — meghasad a szívem! . . . Ezer átkot . . . ezer vádat szór rám minden szavald!

Rózi: (visszaszeve valódi természetébe, bánó megindulással.) Bocsásom meg; nem lesz több szavam! . . . Nem akarva tettem, csak elragadtam a keserűség! . . . Ugy-e, kigyelmednek fáj, ha anyját hozom a szóba? De nem, nem teszem többet! . . . Hej, pedig ha tudná, hogy mit okozott nekem ugyan, hogy elszólta tőlem!

Imre: Tudom, nagyon tudom! . . . Isten látja, hogy köztél van az én szívem is a megszabaduláshoz! (Hirtelen kikelve.) Hé, ha nem nézném, hogy anyám — már régen . . .

Rózi: (gyorsan közebe.) Ne mondja ki, nem érdemli meg! . . . Meg aztán minek is tenné, hiszen már nem állok senki utjába; úgy sem soká látnak . . .

Imre: Hát mit teszel?

Rózi: Elmegyek . . .

Imre: (megfogja kezét.) Hová? . . . Rózi, te! hová akarsz menni?

Rózi: Széles a világ — befogad még egy ilyen kitagadott árvt! . . . Majd csak megreped ez a sajtó szív is egyszer még; úgy sem találak rá gyógyirt, tudom, sehoh! (Nem várt mozdulattal megfogja kezét, szeme közé néz s lassu, reszkető hangon szól.) Áldja meg az Isten! . . . köszönöm a hozzám való jószágát . . . legyen boldogabb, mint majd én leszek! (Sirva fakad s el akar sietni.)

Imre: (nem ereszt.) Te, Rózi! ne őrtis meg!

Egy tapodtat se teszel! . . . nem ereszték! . . . itt maradsz! . . . Vagy én bírlak, vagy hozzám keritlek, de az enyém leszel!

Rózi: (busan.) Késő . . . késő . . . Hajh! egy módon még lehetek; — be csudéltam uton soha! . . . Lekötő már kigyelmedet a feszületre tett eskjéte, meg az anyja . . . az édes anyja! . . . Elég ez tilalomnak!

Imre: (megöleli, szenvedélyel.) Nem, nem igaz! . . . hazudik, aki ezt mondja! Nem tilthat el tőled többé soha! . . . Nem kell nekem senki; . . . se esküm . . . se anyám . . . senki a világon! Csak te! . . . csak

téged akarlak! . . . Csak te maradj az én kinekem, mindenem . . . boldogságom! (Eltolja magától, erősen a szeme közé nézve.) De mondd, te, Rózi! szeretsz te még engem!

Rózi: Nem tagadom, szeretem gyigyelmedet! Mihelyt először láttam, mindjárt megszerettem — pedig annak már sok esztendeje mult! — és azóta gyigyelmed nekem mindenem! . . . Igaz, sokszor gondoltam már magamban, hogy te, Rózi! de bolond is vagy te! Hiszen nem hozzád való; több év különbség van köztetek! . . . no meg talán az Isten sem neked szánta! . . . hanem lemondani még sem tudtam! Nem volt erőm, gyenge voltam hozzá! Jaj, tudja, ha valamiképp elejét vehettem volna a kézfogójának! ha megakadályozhattam volna a lakodalmát, ha úgy meg mertem volna mondani, hogy ne vegye el azt a másikat, mert én is szeretem már régen, régen; esztendők óta! . . . Mikor ez jutott az eszembe, akkor megint azt gondoltam, hogy: ej! de ki hinné el, hogy én is tudok szeretni? mikor mindenki rosszakarom a kerek ég alatt! . . . Nem is szóltam senkinek, csak magamba tettem az én nagy bánatom. Ha négyfelé vágták volna a testemet, még akkor se panaszkodtam volna soha egyetlen szóval se. Hej, pedig mennyivel könnyebb lettem, ha csak úgy titokban, buba-borult szível utána lestem, megloptam, kijátszottam a tialmat. Hogy repest a szívem örömeiben, milyen jól esett az a kevéske tiltott boldogság! . . . Igaz, nagyon megviselt az a titkolódzás, de vigasztalásomra szolgált, hogy másért s nem csupán magamért teszem és olyankor nem cseréltem volna senkivel.

Imre: (leül a fa alatti padra, fejét lehajtja.) Hej! Rózi: (vállára teszi kezét.) Ugy-e nem haragszik érte gyigyelmed? Mert nézde, nem tettem én avval semmi rosszat . . . Mikor férjhez adtak, nehezen szántam rá magam, de mégis engedtem édes anyám kedvének és hozzá mentem ahhoz, akit soha sem tudtam megszeretni. Mikor aztán látták, hogy bántódom, napról-napra hervadok, azzal biztattak, hogy majd hozzá tördömd. De bizony nem lett abból semmi, csak gyigyelmedhez húzott az én szívem.

Imre: Tudom, mondta édes anyám . . . azért is adtad magad a rosszasságra.

Rózi: (keserű panasszal.) Ne higgye azt gyigyelmed! Isten látja a lelke, hogy ártatlan vagyok. Sohase eszembe nem érek az uramat . . . Ha volt is vétke, az volt, hogy gyigyelmedet szerettem . . . Amit pedig a faluban beszélnek: hazugság, irigy pletyka az egész.

Imre: Ne mond azt, Rózi!

Rózi: (önérettel.) De mondom, mert mondhatom. Nem tud én rá sem senki ennyit se! Csupán gyamu, csunya ráfogás, de egy szó sem igaz abból, amit rólam mondanak . . . Azt ugy-e, hogy gyigyelmedet szerettem és szeretem, nem mondja senki, mert nem kötöttek senkinek az órrára. Csak mióta a gyigyelmed édes anyja dobra ütötte, lettem olyan lenézett, kicsapott faluszemetje, akin mindenki rug egyet, mert neki úgy tetszik. No de jól van, eléri még azokat az Isten büntető keze, akik ellenem törnek.

Imre: (busan.) Látod én nem mondtam rád soha semmi rosszat és mégis ver. Ver engem, de nem kézzel, de bottal! (Busul.)

Rózi: (mintegy magához beszélve.) Hiszen csak ne lennék az, aki vagyok, de javitanék a sorsom. De elhagyott, szegény árva vagyok, akivel nem gondol senki . . . még tán a jó Isten sem. Se apám, se anyám, se rokonom, se pártfogóm, szóval senkim a világon. Talán jobb is volna már meghalni. (Sir.)

Imre: (a padon ülve ölébe vonja.) Gyere, ülj ide az ölembe, . . . borulj a vállamra szegény, hervadó rozmaring virágom. Ne sirj, édes szép anygyalom! szarítsd fel könnyeidet! . . . Rózi, te! lelke, hogy engem szeret, ne sirj! (Csókolgatja. Rózi visszacsókolja.) Ugy . . . ugy . . . ölelj! . . . csókolj! . . . szoríts magadhoz, hogy ne válsson el tőled semmi! Tied vagyok, egyedül magadé! (Fokozódó hével.) Megbóvultál a szemeddel . . . megéjtettél a szavadon! . . . megbabonáltál a szépségeddel . . . megrontottál a szerelmeddel, bolondá tettél! . . . Rózi, te! bolondá tettél a szerelmeddel! . . . elvetted az eszemet.

Rózi: (jeden fölrik.) Jaj! mit akar velem? mi lelte gyigyelmedet?

Imre: (magához térten leverten.) Semmi, csak a régi szerelmem újult föl bennem! . . . Gyere, szegényem magam! . . . menjünk a háza . . . itt még megláthat valakit! (Magában.) Jaj, a hideg ráz; még a szívem is reszket. (Vonja magával a kapu felé. Rózi megáll s hosszan, kérdőleg rátekin, aztán rászánja magát: belp.)

(Lassankint alkonyati homály borul a színtérre.)

Szomorú történet.

Írta: Stern József.

Vadul tombol odakinn a vihar, miközben földig hajtja alá azokat a természet haragú szavára a sudár nyárfá. A száraz galagonya-bokor összerezen felelémében s hűsítő iálérlet könyörögve, bólintgat szeretszét. Ember, állat menhelyet keres.

Majd eláll a bős szél és megered a zápor. Megdördül a felhős ég, mintha ezer meg ezer ágyu zugna, bömbölne, bugna egyszerre. Az éj sötét, akár a pokol torka. Csak néha néha világít be a felémes, fekete éjszakába egy-egy felvilágos, czikázó villám . . .

A falu szélén, a legutolsó házikóban, sápadt arcu, tóporódott anyóka, egy vak koldusszony fekszik picizny szobácskájának rozant ágyn. Imára kulcsolja sárga összeasztott kezeit és csendes halálérlet könyörög az eget urához, hogy váltsa meg szenvedéleit! Hisz úgy szenved szegény! Pihegő kellel, majd visszafojtott lélekzettel lesi szíve dobbanását, mintha csak hallani akarná mikor veri a végsőt, utolsó . . . De nem, nem tud még meghalni. Nincs semmije, niúcs senkije, de azért úgy szeretne mégis elbucuzni valakitől, egytől, egyetlen egytől.

Bágyadtan emeli fel ősz fejét rongyos vánkósárol. Gyertyát gyujt, mintha azt a valakit kutatná, keresné . . .

Egyszerre vakító világosság tölti be a picizny szobácskát. Valami ház ég odakinn. A vak koldusszony remegve húzódik össze nyomorult fekhelyén. Micsoda emlékek villantak át egyszerre fáradt agyán! . . .

Igen akkor még boldog volt. Ugy szerette őket az Isten. Őt és férjét, meg a kis Mariskát, a szemetényét a kis családnak.

Egy napon munkáskezű férje éppen a gyár-ból tartott hazafelé, midőn rémséges tűzi látma ütötte meg fülét. Az óvóiskola égett. Az óvoda, ahova az ő egyetlen gyermeke, a kis Mariska járt. Vad fájdalom ragadta meg szívét s kétségbeesve rohant a lángtengerbe. Gyermeke, gyermek hátán tolongott, kiabált, esdett segítségért, de ő senkit sem látott, csak az övét, a kis Mariskát kereste. Végre félholtan, félig összeéve már kezeiben tartotta a csekélyen megsérült kisleányt, mikor egy égő gerenda szakadt le rá.

Ebben a pillanatban ért a tűz színhelyére ő, a lelkendezve rohán anyá, még volt annyi ideje, hogy az égő háza fusson és meglássa az égő gerendától süttő férje karjaiban lehányatott gyermekét. Félrölytlen a rémületől kapta ki kezéből, a lángok martalékául hagyván szeme világát s áldott férjét, kit az égő szarútko maga alá temetett . . .

Mit volt mit tennie? Gyászos szívet ment azon az uton, ahol a többi szerencsétlen szokott. Elment koldulni. Kéz a kézben, hiszen az az aranyos szokás anygal, a kis Mariska oly szépen tudott könyörögni az emberekhez. Csak úgy hullt a krajczár picizny kacsójába. Így éledgett lassan, csendesen, miközben egyedül boldogsága gyermeke volt. Aztán közbe jött valami, amit többé nem tudott elfelejteni soha, soha.

Vásár volt a városban. Ő ott állt egy sarkon, a kisleány meg ott sűrűgödött, forgóldott a vásárosok között. Énekel, táncolt s mindenhol jutott számára egy-két fillér.

Egyszerre csak a sok komédiás, kóbor nép között elveszett a hangja. A szegény vak asszony hiába leste, hiába várta, nem került elő többé. Ez volt legnagyobb csapása életének. Összetört a lelke teljesen . . .

Visszavándorolt aztán valahogyan szülőfalujába, hol a régi, jó szomszédok adtak még neki egy nyomorúságos vackot, ahol legalább lehajthatta megöszült fejét . . .

Egyszerre mintha heves szélrohám érte volna, tártul ki a szoba ajtaja. Egy kuszáltság haju, karsu cigánylány rohant be rajta. Lúhegett domboru keble a fáradságtól, kipirult halovány orcája; odakuszott a vak asszony ágyához . . .

— Könyörgöm alásan, csókolom a kezét, egy kis menedéért eszedem. A Gyuro, a vajda fia üldözött ideig. Azt akarta, hogy öleljem, csókoljam. Az éjszaka is bejött a sátramba, de én inkább felgyújtottam s szaladtam a tanyáról oda, ahova a lábam vitt. Csókolom a kezét. Nem kívánom ingyen. Tudok ám igazat jövedőlni, homlokból, tenyérből.

— Hi-hi-hi, nevetett keserűen a koldusszony, hi-hi-hi nekem akarsz jószólni. Hi-hi-hi. Nem látod, hogy a sárból másztam ide erre az ágyra. Hi-hi-hi.

De a cigánylány csak nem engedett. Mintha valaki ösztökélte volna. Elkapta a vak koldusszony kezét. És kéz a kézben . . . Mintha villám csapott volna le a koldusszonyra, egyszerre felsikoltott. Szívéhez kapott és kipirult lázas, ráncos orcája. Azután boldogan mosolygott, míg a mosoly meg nem kövült az arcán. Meghalt.

Másnap kikísérté a falu népe a temető kapujáig. De mégis! Valaki, egy éjhuju, deli cigánylány átment a kapun, át a sir szájaig, a koporsó fedelég s rádobta az utolsó földi rögöt.

És sirt és zokogott keservesen, bánatosan, mint a párja vesztett madár.

Siratta az — édes anyját.

A Magyar Remekírók új sorozata.

A magyar irodalom remekíróinak nagyszabású gyűjteménye, amelynek kiadását Magyar Remekírók címmel negyedfélvélvel előzött indította meg a Franklin-Társulat, befejezéséhez közeledek. Most jelent meg a gyűjtemény hetedik ötkötetes sorozata, amely Kistaludy Károly műveinek első kötetével, Gyöngyösi István, Csokonai Vitéz Mihály, Katona József és Teleki László gróf válogatott munkáival s Arany János műveinek negyedik kötetével gyarapítja irodalmunknak ezt a kincsesházát.

Katona József Bánk Bánját és Teleki László Kegyzését egy kötetbe foglalja össze az új sorozat egyik köteté, az egész gyűjteménynek 15. köteté. A Bánk Bán Katona lángelméjének legértékesebb alkotása, drámairodalmunknak legnagyobb szabású remeke, a Kegyzenc a tragikus véget ért Teleki Lászlónak egyetlen irodalmi munkája, irodalmunknak egyik legértékesebb, nagyszabású drámai terméke. Rakosi Jenő rendezte sájtó alá ezt a kötetet, s ő itt hozta két tanulmányt, külön egyet Katonáról s egy Telekiről, megrázó színekkel festvén meg két nagy tehetségnek lelki tragédiáját, s a gyönyörű jellemrajz kapcsolatban hatalmas elmével szabván meg a két műalkotás értékét és helyét irodalmunkban.

Csokonai Vitéz Mihály munkáit Bánóczy József rendezte sájtó alá s látta el bevezetéssel, amelyben mesteri egyszerűséggel és tömörséggel festi meg azt a kort, amelyben Csokonai halhatatlan munkáit írta, megrajzolja Csokonai élet- és jellemrajzát s ismerteteti és bírálja Csokonai egész irodalmi munkásságát. A vaszkos kötet, amely a gyűjtemény 8. köteté, egybe foglalja Csokonai legértékesebb alkotásait: a Lilla-cziklust, az anakreoni dalokat, az ódákat és a Dorottyát.

Gyöngyösi István munkáit (a gyűjtemény 3. köteté) Badics Ferenc rendezte sájtó alá az első kiadások alapján. Gyöngyösi, bár Zrínyivel sokkal kisebb tehetség volt, másfél századon át páratlan népszerűséggel, szinte egyedül uralkodott a magyar Parnasszuson. Egyes művei nagyon kiadást értek. E népszerűség magyarázója gyönyörű költői nyelve, gondriklényen verselése és lírai lendülete. Műveit ma is használnak forgathatják költők és nyelvbarók, és gyönyörűséggel a nagyközönség is. Főműve: Mátrással társalkodó Murányi Vénus és Kemény János emlékezete. E két hosszabb munkát foglalja egybe a vaszkos kötet, melynek bevezetése terjedelmes, mélyreható korrajz, életrajz és tanulmány.

Kisfaludy Károly munkáinak két kötetényi hely jut a Magyar Remekírók gyűjteményében.

Az új sorozatban e két kötet közül az első jelent meg, (a gyűjtemény 12. köteté). Heinrich Gusztáv rendezte sájtó alá és látta el értékes bevezető tanulmányával, amely klasszikus tömörséggel rajzolja meg irodalmunk ez utolsó nagy alakjának változatos élet pályáját és nagyarányú irodalmi működését. Ez az első kötet Kisfaludy összes költeményein kívül a költő legértékesebb tragédiáját, az Irenét és a Kemény Simont tartalmazza.

Az Arany kötet, amely Arany munkáinak negyedik, a teljes gyűjteménynek pedig 44. köteté, Arany János elbeszélő költeményei közül a következőket foglalja egybe: Buda halála; Csaba királyfi; Az utolsó magyar; Édua; Öldökölő anygal; Dalias Idők és Murányi ostroma. Riedl Frigyes rendezte sájtó alá ezt a kötetet épp úgy, mint a többi Arany kötetet, szarkavott kézzel, gondos szövegkritikával, a Csaba királyfi és a Dalias Idők különböző időből eredő kidolgozásait egymás mellé állítja a kötetben.

Az új sorozatban hód arczépek (Katona József, Teleki László gróf, Kisfaludy Károly, Gyöngyösi István és Csokonai Vitéz Mihály) R. Hirsch Nelli művészi rajzonját dicsérik.

Az új öt kötet a gyűjtemény eredeti programjához hően az 55 kötetből a magyar irodalom különböző kora kincseit ragadta ki és sorozta egymás mellé e hetedik sorozat keretén belül. Az új kötetek beállnak a maguk helyére a teljes gyűjteményben, amely időrendben foglalja majd egybe remekíróinkat.

Az új sorozat kiállításra a kiadó intézet hagyományaihoz illő. Csupa díszszel ékesített kötet, úgy mint a gyűjtemény eddig megjelent többi köteté. Az 55 kötetes teljes gyűjtemény ára 220 korona, s az egész gyűjtemény, melyből immár 35 kötet megjelent, havi részletfizetésre is megrendelhető.

Apróságok a nagyhét babonáiról.

A nagyhét alkalmából aktuális megemlékezni az egyes napiához fűződő babonákról.

A székely azt tartja, hogy ha nagyszerdán tűz üt ki valahol, az a gonosz lelkek gyújtották meg, mert e napon egész hatalmakat kifejtethet. Ha égháboru van e napon, az egész év terméketlen lesz. Sokhelyet a legény nagypénteken denevért fog, azt egy új csuporba zárja s a földre ássa. Nagyszombaton foltamadáskor való harangzásokor kiássa a fazekat és ösztörti. Ha ebből egy cserépdarabot egy leánynak a szoknyájára dob, az szerelmes lesz belé.

Nagyszűtörtökön valami zöldséget kell enni, akkor az ember egész éven át egészséges marad. Sokhelyet e napon a marháknak is zöld gallyat adnak enni, hogy a betegség ne érje. E naptól kezdve egész husvétig nem jó a lovat takarítani, mert egész éven át sovány lesz. Sokhelytől e napon összegyűlnek a leányok és annyi zsíros galuskát készítenek, ahányan vannak. Egy macskát kiéhezhetnek és nagyszombatban a galuskára bocsátják. Akiét először elkapja a macska, az férjhez megy abban az évben.

Nagyszűtörtök és nagypéntek a kincésők nagy napjai. A kincseket érző szellemek e napokon elhagyják kincseiket és a rejtett bejáratok megnyílnak és az ember megrakodhatik kincssel. Aki nagyszűtörtök hajnalán kimegy a temetőbe és ott valamely sirra leülve egész estig egy tűkörbe néz, abban egy lángot fog megpillantani. Ez évben biztosan valamit lejtett kincse fog bukkanni.

Néhol nagypénteken este a család minden egyes tagja foghagymát rág, hogy a boszorkányokat távol tartásá maguktól. E nap éjféltájban a halottak is okvetlenül hazalátogatnak néhány percze s szétneznak, hogy minden rendben van-e.

Egyes vidékeken első harangzóra vagy kerepelésre megrázzák a gyümölcsfákat, hogy bő termés legyen. Sokhelyt e napon vetik a mákot és tisztítják a méhek.

Nagypénteken rendesen szeles idő van, mert akkor táncolnak a levegőben a szellemek. Ha e napon eső esik, szépek lesznek a vetések és a fejős állatok jól tejelnek.

Nagypénteken a jövendőbeli hitestersájt is meg lehet látni. Aki e nap delelőjén kezében egy kevés lisztet és söt gyur tésztaát, azt megsejti és harangozásokor vagy kerepeléskor három részre harapja s magával a templomba viszi, aztán éjjele a párnája alá teszi, az megálmodja a jövendőbelijét.

N—p.

IRODALOM.

Bajai tárczairó népsziműve. *Gracza* János bajai földink, a »Bajai Hírlap« tárczairója most népsziművet ír, melynek egy szinmagyar hangulatban bővelkedő részletét mai számunkban közöljük.

A Világ történelme a nagyközönség számára. A f. é. január havában diszes, pompás kiállítással, új irodalmi munka indult meg. »A Világ-Történelme« a nagy közönség számára. Az első füzet oly parádés volt, hogy kíváncsian vártuk beváltja-e a vállalat ígérteit és olyan lesz-e, mint amilyen az első füzet volt. Ma, 13 hét után elégedetten látjuk, hogy a kiadóvállalat megfelelt a vállalt kötelezettségeknek és pompás kiadásban, kitűnő munkát nyújt, meglepően csekély árt. A munka igazán ritka becsei, irányában feltűnően kelt. Az előadása könnyű, egyszerű, mégis szép, élvezetes és igen érdekes. A szöveg tete szép, értékes képekkel, bices műemlékek fényképeivel, művészi alkotásokkal, színes képekkel. Azonkívül minden füzetben van egy-két színes műmelléklet. A munka történeti szempontból nagybecsi, de nem száraz tudományos, hanem gyönyörködtető, szórakoztató, érdekes olvasmány, mely mint könyv, diszmunkának beillik, különösen, ha a diszes bekötési táblákat tekintjük, melyeket az előfizetők ingyen kapnak. A munka heti füzetekben jelenik meg, melyekre egy negyedévi előfizetés 5 koronára 20 fillér. Az előfizetők a munkát, mint kedvezményt 24 koronáért kapják, de amikor a munka belesz fejezve, a drága ára 48 korona lesz, tehát még egyszer olyan boldgi, mint előfizetés utján. Az érdekes munkából mutatványzatot ingyen küld »A Világ-Történelme« kiadóhivatala Budapest, Aradi-utca 8.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi szerződéseink és a koalíció.

A képviselőház mult heti keddi ülésén szóba került az a hír, mintha a nem felbűlő és csupán ügyvezető Tisza-kormány késznek nyilatkozott volna újabb szerződési tárgyalásokba bocsátkozni. Ily alakban a hír merőben képtelenség volt és komoly körökben alig talált hitelt. Mi az első pillanatban olyan kombinációnak tartottuk, aminőben most oly bő termésünk van és felteszük, hogy így gondolkodtak a hozzátérők valamennyien.

Megnyugtató hírt közölt nemrég az ilyen dolgokban rendszerint legjobban értesült sajtó, a magyar kereskedők lapja is, de minden irányban megnyugtató nyujtanak magának *Tisza* István grófnak legújabb kijelentése ebben a sokat bolygott kérdésben.

Az úgy historikuma egyébként a következő: Alighogy a Gautsch-kormány megalakult, az osztrák kormány a magyar kabinethez átiratot intézett, melyben az utóbbit felhívta, hogy egy a belső, mint a külföldi gazdasági kérdések tisztázása és részben előkészítése tárgyában lépjen vele érintkezésbe. A Tisza-kormány válasza tagadó volt, kijelentvén, hogy mint ideiglenes és csak ügyvezető kormány nem bocsátkozhatik olyan tárgyalásokba, amelyekkel utódjának csak prejudikálna, de az utód rá nézve egyszerűen nem kötelezőnek is jelenthetné ki az addig létrejött megállapodásokat.

Merőben alaptalan tehát az a Bécsből szelnek csesztett hír, hogy a Tisza-kormány mégis csak megváltoztatta álláspontját és a külföldi szerződési tárgyalásokba bele megy.

Nagyon rövid életű volt a híresztelés, mert hététen este jelent meg a képviselőház mult keddi ülésén már agyonítottá maga Tisza, kijelentvén, hogy a külfölddel szerződési tárgyalásokat nem folytathat, de még az osztrák kormányval sem tárgyalhat, mert e tárgyalások a kinevezendő kormányra nézve kötelező erővel nem bírhatnak.

Volt azonban Tisza kijelentésében egy pozitívum is és ez az, hogy a szerződési tárgyalások előkészítése a szakelődők részéről mégis folyni fog és itt ki kell emelnünk, hogy az egyesült ellenzék részéről *Polonyi volt az, aki Tisza nyilatkozatát teljes egészében alkotmányosnak jelentette ki.* E kijelentésben mi egy nagyon biztató jelt látunk: azt tudniillik, hogy a hónapok óta mámoros koalíciónak is aggodalmat kezdnek végre okozni a súlyos gazdasági gondok és ez természetes, mert jövő évi márciusban lép életbe az új német szerződés és addig tisztába kell jönnünk Oroszországgal, Svájcjal és az egész Balkánnal. Az egyesült ellenzék is bizonyára óhajja a gazdasági ügyek rendezését, mert aktiv politikai szereplését nem szeretné egy nagy kiterjedésű vámháborúval megkezdeni. Meggyőzött bennünket arról az a tény, hogy teljesen elejtett az a kezdetben, a győzelem első hevében hirdett elhatározás, hogy a Tisza-kabinetet a német szerződés megkötéséért felelősségre vonják. Egy gazdasági ügyekben verzált ellenzéki képviselő mondotta: »Balgaság lenne a német szerződés ügyét bolygatni. Nagyon jól ismerjük Németország álláspontját és tudjuk, hogy többet más kormány sem érhetet volna el. És ránk nézve csak előnyös, hogy a szerződés már meg van, mert ez is egy lépés a gazdasági rend restaurálása felé.«

A német szerződés ügyének a felfogásánál azonban még biztatóbb, hogy Polonyinak — és vele együtt az egyesült ellenzéknek — nincs kifogása az előkészítő munkálatok ellen. Nagyon helyes álláspont, mert ha már ki lenne nevezve az új kormány, az sem bizthatná a szerződés-ügyeket más szakelődőkre, mint a jelenlegi ideiglenes kormány és amit a szakelődők most végeznek, azt sem a mostani, hanem már a kinevezendő kormány részére végzik.

Most még csak egy dolog lenne kívánatos: az, hogy az egyesült ellenzék eddigi merevségéből, kizárólag az ország gazdasági érdekeinek megóvása céljából, még valamit engedjen. A világrét sem értünk elvi engedményt, — inkább egy jelszóról van itt szó.

A kiadott jelszó tudvalevőleg az, hogy az új kabinetben a jelenlegi kormány egyik tagja sem foglalhat helyet. Tekintettel arra, hogy a külföldi szerződések előkészítésére és megkötésére már csak 9—10 hónap áll rendelkezésre és időközben a vámtarifát is meg kellene állapítani, nagyon üdvös lenne, ha az ügyek vezetése a mai szakminiszterek

kezében maradna. A kiadott jelszó tehát oda lenne módosítandó, hogy az új kabinetben, a mostani kormány tagjai közül csak a pénzügyi, kereskedelmi és földművelésügyi minisztereknek lehet helye. Persze kettőn áll a vásár. Kérdés: Lukács, Hieronymi és Tallián hajlandók-e az új kabinetbe lépni? Lehetlenség nincs a politikai életben és ha a mai kölcsönös gyűlölet helyébe a kiengesztelés érzete lép, az bizonyára nagy anyagi előnyre válna az országnak és különösen erő kölcsönözne arra, hogy gazdasági viszonyunkat Ausztriával érdekeinknek megfelelőleg szabályozhassuk.

K. L.

Árlejtési hirdetmény.

A »Bajai Kölcsonös Segélyező-Egylet« által a Szent István-téren építendő egyemeletes bérház építési és szerelési munkálatainak kivételére vonatkozólag.

Az építési munkálatok költségvetési végösszege 42,108 66 korona, a szerelési munkálatok költségvetési végösszege 3,891 34 korona. A jelenleg az építési telken levő épületnek azon része, amelyre az új épület esik, le lesz bontva és az ebből kikerülő összes építési anyagok az építési munkák vállalkozójának tulajdonát fogják képezni, melyekből az új épületnél csakis a feltételekben körülírt anyagokat az ott részletezett módozatok szerint használhatja fel.

Ugy az építési, mint a szerelési munkálatok külön-külön lesznek biztosítva.

Először zárt írásbeli versenytárgyalás és amennyiben ez nem vezet a kívánt eredményre, úgy nyílt szóbeli versenytárgyalás lesz tartva.

Az építési munkálatok ajánlati 2000 koronáról szóló, a szerelési munkálatokéhoz 200 koronáról szóló letétnyugta helybeli pénzügyintézetnél letett készpénzről, vagy óvadék-képes értékpapirokról melléklendő.

Ajánlat csak is az eredeti ajánlati úrlapon tehető. A lepecsételt ajánlatok **f. évi május hó 10-ikének déli 12 órájáig** Somogyi Emil igazgatónak nyujtandók be. Az ajánlatok ugyanaz nap d. u. 4 órákor fognak nyilvánosan felbontani.

Az építkezésre vonatkozó összes műszaki műveletek, tervek, részletrtervek, költségvetések és építési feltételek a »Bajai Kölcsonös Segélyező-Egylet« hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt, valamint Vadász Pál tervező-műépítész irodájában (Baja, Szent-Antal-utca 8.) betekintheők.

Baján, 1905. április hó 20-án.

Somogyi Emil s. k.
igazgató.

Rózsák

a legkiválóbb és legújabb fajokban 80 centimétertől 2 méterig, 30 krajczártól felelőbb, valamint különféle cseresep növények és egyvári virágpalánták jutányos áron kaphatók a

Bajai Gyümölcsészeti Egyesületnél.

Nagy választék fenyefteléken.

130/1905. kórh. eln. szám.

Pályázati hirdetmény.

Baja város közkórházának igazgatósága részéről a kórházi kapusi állásra ezenen pályázat hirdetettik. Az állás f. é. június hó 1-én foglalandó el. A kérvények az igazgatóhoz nyujtandók be legkésőbb **f. é. május hó 15-ig.**

A kapus javadalmazása 600 korona évi fizetés, szolgálati ruházat, természetbeni lakás és feleségének a helyettesítésért 150 korona évenként.

Baja, 1905. április hó 18-án.

Dr. Ladányi s. k.
igazgató főorvos.

174/1905. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a kalocsai kir. törvényszéknek 1905. évi 1310-1. számú végzése következtében dr. **Fischhof Zsigmond** ügyvéd által képviselt **Salamon Mór** javára **Schlesinger Salamon** és neje ellen 750 K s jár. erejéig 1905. évi március hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglatl és 759 K 43 fillérre becsült következő ingóságok, u. mint: bolti rövid és fűszerárú cikkek, bolti állványok és házi butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbíróság 1905. évi V. 235/2 számú végzése folytán 750 K tőkekövetelés, ennek 1904. évi december hó 31-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 79 K 75 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Baján alperesek Erzsébet királyné-utca 45. sz. lakásán leendő megtartására 1905. évi április hó 29-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében keszpenzfizetés mellett, a legtöbbet igénylők, szükség esetén becserőn alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglatlák és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Baján, 1905. évi április hó 18-ik napján.

Szegő,

kir. bír. végrehajtó.

Szőlővessző!!

A világhírű

DELAWARE

= adja a legjobb bort! =

Oltani, permetezni nem kell!

A filokszerának ellenáll!

Leírását ingyen küldöm meg bárkinek. Nagymennyiségű Delaware-vessző és **szőlőoltvány-eladás!!**

Czím:

Szigyártó Nagy Mihály,

Felső-Segesd.

Lugasvesszők 20 db, két óriással
csak 10 kor.

69/1905. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a budapesti V. kerületi kir. járásbírósnak 1904. évi fh 2082/2 számú végzése következtében hivatalból képviselt **Gruber János** javára **Zsifkovics Hugó** ellen 378 K 28 f. s jár. erejéig 1904. évi december hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglatl és 800 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 drb gőzcseplő nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbíróság 1905. évi V. 67/1. számú végzése folytán 228 K 28 fill. tőkekövetelés, ennek 1904. július hó 25. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 29 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Baján, alperes lakásán leendő megtartására 1905. évi május hó 10-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében keszpenzfizetés mellett a legtöbbet igénylők, szükség esetén becserőn alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglatlák és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Baján, 1905. évi április hó 18-ik napján.

Szegő,

kir. bír. végrehajtó.

Felhívás részvényjegyzésre.

Alulírottak, ismerve Baja város és vidékének gazdasági és pénzügyi viszonyait és látva azt, hogy ugy fővárosi és vidéki pénzintézetek, mint főleg egyes pénzüzerek — a mostani pénzügyi viszonyokat tekintve — még mindig nagyon drága kölcsönöket nyújtanak a hitelre szoruló feleknek, elhatároztuk, hogy a

Bajavidéki takarékpénztár

cég alatt egy nagyobb, teljesen modern pénzintézetet alapítunk.

Az intézet célja lesz minden a takarékpénztárak és bankok ügykörébe vágó ügyletnek, a legmesszebbmenő előzékenységgel, de a legszigorubb realitással és a **lehető legolcsóbban** leendő lebonyolítása Részvénytőkéinket 400,000 koronában, részvényeink számát 1000 drb 400 koronás részvényben állapítottuk meg olyképp, hogy minden részvénynek 400 koronás névértékére az aláírás alkalmával 10%^o, további 20%^o 1905. évi május hó végéig lesz befizetendő, míg a fennmaradó 70%^o két részletben és pedig 30%^o 1905. évi augusztus hó 15-ig, 40%^o 1905. évi november hó 15-ig lesz befizetendő.

A 10%^o és a későbbi 20%^o az alapítók megbizotta **Hesser Gyula bajai ügyvéd** kezeihez fizetendő, mely összegért egyetemleges felelősséget vállalunk, a 70%^o pedig a már megalakult intézet pénztáránál lesz befizetendő. Részvényeket az alapítók bármelyikénél lehet jegyezni, de bármikor is **dr. Herman Adolf bajai ügyvédnél**.

Az aláírás záridejűl 1905. évi május hó 15-ike állapotattott meg.

Az alakuló közgyűlés határidejéről minden egyes részvényaláíró kellő időben értesítve lesz.

Ha bármely oknál fogva a pénzintézet a törvény által előírt 2 hónap alatt, vagyis 1905. évi július hó 15-ig meg nem alakulna, az aláírás érvénye megszűnik és az addig befizetett összegbe az aláíróknak minden levonás nélkül, teljes összegben visszafizettetnek, amiért mi alulírottak egyetemleges felelősséget vállalunk.

Célunk megvalósításához kérjük a közönség pártfogását, kérjük, támogassanak ezen közhasznú tevékenységünkben azáltal, hogy részvényeinket jegyzzik és bizton reméljük, hogy realis alapon nyugvó, a közgazdaság fellendülését elősegítő és Baja vidékére is üdvös közintézményt sikerülend létesítenünk, részvényeseinknek pedig biztos alapú és jövedelmezőségű tőkebefektetésül fognak e részvények szolgálni.

Baja, 1905. évi április havában.

Az alapítók:

Ertl József földbírtokos	Baja.	Kollár Ágoston kereskedő	Baja.
Rosenberg János földbírtokos	»	Kolozsváry Sándor ny. fűszelgábró	»
Dr. Alföldy Lajos járásorvos	»	Krausz Jakab nagybérő	»
Diamant Lajos kereskedő	»	Lemberger Rezső kereskedő	»
Feuermann Soma bizt. főügynök	»	Dr. Makray László gyógyszerész	»
Fischer Béla kereskedő	»	Dr. Nemes József ügyvéd	»
Dr. Herman Adolf ügyvéd	»	Pöllitzer Jakab magánzó	»
Hesser Gyula ügyvéd	»	Dr. Rosenberg Samu orvos	»

Soharpi Elek nagybérő	Baja.
Schlesinger Gyula kereskedő	»
Schön Géza	»
Schwarz József	»
Szűcs Ödön gyáros	»
Willmann János mérnök	»

Szabadalom. ♡ ♡ Bagaria-molypapír Szabadalom. ♡ ♡
Szélesség 120 cztm. Méter 50 fillér. ♡ ♡
legjobb, legtisztább és teljesen biztos molyóvószér. ♡ Mindenütt kapható.

Detsinyi Frigyes, Budapest

V., Marokkói-utca 2. A Fekete kutya-hoz.

A Franklin-Társulat kiadása.**A Magyar Remekírók**
a magyar irodalom főművei

hetedik sorozata most jelent meg a következők kötetekkel:

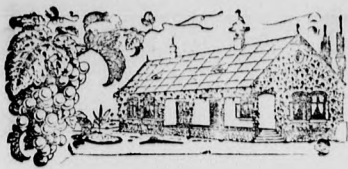
Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte Badics Ferenc.	Kisfaludy Sándor munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.
Göskónai V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte Bánczka J.	Kölcsey Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte Agyall Dávid.
Kisfaludy Károly munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich G.	Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth F.
Katona József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte Rákosi Jenő.	Kurucz költszet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.
Arany János munkái IV. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.	Madách Imre munkái. Sajtó alá rendezte Alexander Bernát.
A már előbb megjelent hat sorozatban a következő művek jelentek meg:	Pézmány Péter munkáiból. Sajtó alá rendezte Fraknói V.
Arany János munkái. I. II. és III. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.	Rieviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
Arany László munkái. Sajtó alá rendezte Kozma Andor.	Gróf Szechenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Herzevichy Albert.
Bajza József munkái. Sajtó alá rendezte Badics Ferenc.	Szigligeti Éde színművei I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.
Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnai Károly.	Toma Mihály munkái. I. II. és III. kötet. Sajtó alá rendezte Lévy József.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány I.	Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.	Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. IV. V. és VI. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulafi Pál.
Gvadányi József és Fazekas Mihály. Sajtó alá rendezte Négycs László.	
Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.	

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegyesítőjeként megjelent **Shakspeare** összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók nevű 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. (Budapest, IV., Egyetem u. 4.)

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legeszkélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kertészeknek stb. a legremekb. díszre, amikéül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalja az egyévre használható részekből. Ez a leghálhatóbb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, azért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugastnak alkalmas fajtákat ültettek, azok hosszú éltájukat az egész szőlőerdés idején a legkínzóbb muskátlyá és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmenten küldeték meg, aki címét egy levelező-lapon tudatja. Borfajta szőlőültvények is még nagy mennyiségben kaphatók leszállt áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és felelő olesó árban és „Deleware-sima ültetéshez és bormintá.

Érmelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya Biharmegye.

Minden könyvkereskedés útján kapható dr. Müller orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, díjjal kitüntetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentesen borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbélyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

Uraságoktól levettelt ruhákat, ugyszintén zálogszedulákat veszek a legmagasabb árban.

POCK, Szent István-tér.

Minden művelt embernek

tájékozással kell ma bírnia az occult tudományok felől.

A spirítizmus, pszichizmus, mediumizmus, a magnetizmus, hipnotizmus, szomnambulizmus, a clairvoyance, telepathia stb.

az „érzékföltölti világunk” anya jelenségei, melyek elől ma már nem elzárkózni kell, de azokat tanulmányozni kötelesség, ha azt akarjuk, hogy hozzájáruljunk.

„MAGYAR SPHINX”

cím alatt most egy folyóirat jelenik meg, mely feladatát tűzte ki az occult tudományok propagálásáért hazánkban és és pedig a külföldi ny irányú előkelő színvonalon álló folyóiratok mintájára.

kritikai és tudományos alapon

menten minden vallási rajongástól, elfogult túlzástól és éppen a tévhit, balbona és charlatánizmus leküzdésére.

Mutatványfüzetét 50 fillér ellenében küld

a **MAGYAR SPHINX** kiadóhivatala **BARÓTH, Háromszék-m.**

Ugyanitt közelebről meg fog jelenni:

„A **HYPNOTIZMUS CSODÁS VILÁGÁBÓL**”

Érdeklődők forduljanak a »M. Sph.» kiadóhivatalához.

Védjegy.

Ügyeljenk a „Carbogen” névre!

Detsinyi Frigyes-féle

Törv. védve. **CARBOGEN** Törv. védve.

Tökéletes szénsavas fürdők házi készítéséhez.

Tanárok és orvosok által elismerve.

Igen kellemes, pezsgő fürdő: **frissít, üdít, erősít.**

Vérkeringési zavarok, szívbántalmak, vészelegység, idegbántalmak, légzőszervi bántalmak, női betegségek valamint reumatizmus esetében kiváló hatásúak.

Legegyszerűbb elkészítési mód! — Használati utasítás minden fűrdőadaghoz mellékelve.

Egy fürdő K 1:80; 10 fürdő K 16.—

Dr. Makray László gyógyszerész Baján a Szent Lélekhez.

Óriási SZERENCSE TÖRÖKNÉL!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez Rövid idő alatt **19 millió** koronánál több nyereményt fizettünk ki nagybecsűlten vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a **2 legnagyobb nyereményt**, és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924. számú sorsjegyre, a **400,000** koronás legnagyobb főnyereményt a 83451. sz. sorsjegyre, továbbá **100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 25.000, 20.000**, több **15.000, 10.000** koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet!

A most kezdődő **16 110.000 sorsjegyre 55.000** peng-magyar osztálysorsjátékban ismét **110.000** nyere-magyar jut **14 millió 450.000** korona hatalmas össze-zsetet sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét!

Mindenki kísérelje meg szerencséséjét azon számmal, mely neve avagy családtagjainak neve mellett áll.

Ádám 382	Cecília 83156	Géza 72830	János 82957	Manó 82859	Salomon 8995
Adél 4118	Celestin 82419	Gereben 82949	Jenő 83245	Marcel 2881	Bana 7979
Adólar 1297	Daniel 3772	Gerzely 82954	Zoltán 82517	Martha 1774	Sándor 1744
Adolf 30423	David 5657	Gesa 2797	Jónás 7290	Mária 17707	Sári 28019
Agnes 25211	Denes 15242	Géza 5649	Josza 13230	Márkus 23014	Sároca 40726
Agoston 24232	Dömök 29923	Gusztáv 21143	Judit 20095	Márton 24274	Birota 24274
Aladár 28818	Domokos 29086	György 21143	Juliska 24258	Márta 24274	Sebestény 57116
Albert 44380	Dóra 14258	Gyözö 29018	Károly 24258	Mária 24274	Sándor 57116
Alfréd 59119	Dorotea 29629	Gyula 24258	Kálmán 40482	Mátyás 56693	Takony 59575
Akos 72618	Edith 46210	Hedwig 29633	Karolin 36572	Melánia 89564	Tamas 80973
Amália 82811	Ede 89129	Helen 16325	Károly 39805	Messyérd 38019	Tassló 83225
Ambrus 85145	Edwin 72822	Hennette 29633	Katinka 72845	Mihály 82006	Teres 83800
Antor 38569	Elek 82856	Henrik 75623	Kazmer 82969	Miklós 83778	Tibor 2388
András 499	Eliénor 2772	Hermann 82846	Károly 82846	Miklós 83778	Hamard 80814
Anna 4948	Emil 82120	Hermína 82846	Klára 2878	Milan 2888	Timon 18652
Antal 12417	Emma 2784	Hilda 2799	Klotild 7286	Mor 22016	Tivadar 23227
Aranka 20242	Endre 4641	Hilbert 82846	Kornel 16563	Nor 22016	Tobias 24056
Armand 25314	Erno 12433	Hugo 13194	Kornelia 22016	Nandor 24014	Urban 24014
Arnold 24258	Erasztus 21143	Humbert 21143	Károly 22016	Károly 22016	Valéria 40780
Arpád 28828	Erwin 22007	Ibolyka 22007	Krisztina 21965	Oiga 40715	Vazul 52013
Arthur 44289	Eva 24259	Istuska 24274	Laos 40488	Oliver 27098	Vendel 56836
Aurél 59112	Ezsebet 29526	Ignac 29615	Lozso 24274	Orban 24274	Viktor 80814
Attila 72615	Ezter 56411	Illa 40488	Laura 9532	Oszkár 54958	Viktoria 82047
Balázs 82826	Etel 29046	Illa 40488	Laurar 27076	Otto 22016	Vilmos 82047
Balint 83135	Fabán 29251	Imre 72830	Levett 82826	Otto 22016	Vilmos 82047
Barnabás 82811	Felix 82937	Iona 82955	Leoké 82955	Pai 2892	Vilmos 82047
Bela 2749	Ferdinand 82125	Imre 82826	Leó 2279	Paula 7280	Vilmos 18653
Benedek 5498	Ferenc 82511	Ince 2876	Leonia 7275	Petronella 17740	Virgil 22029
Bernát 12424	Flora 2797	Ipoly 44322	Lilla 17569	Peter 22017	Zoltán 24044
Berta 30978	Franciska 56412	Erán 12222	Lipót 22004	Péter 22017	Zsigmond 24156
Bertalan 22523	Frida 12435	Irmán 21148	Lozart 23100	Pista 24258	Zsófia 42370
Bianka 31254	Frigyes 21114	István 20022	Lothar 24274	Rafael 40742	Zsuzsanna 59201
Bodó 2888	Filop 22009	Isabella 24254	Lucine 40702	Regina 22017	
Bogdan 56275	Gábor 22954	Isidor 40483	Luza 40702	Richard 49278	
Borbála 39118	Gabriella 22954	Iván 56526	Luza 40702	Robert 80829	
Boriska 72818	Gábor 46411	János 49203	Mávin 73134	Róziska 83029	
Bruno 82841	Gedeon 49164	Janka 72641	Maniréd 82975	Rudolf 82326	

Legnagyobb nyeremény esetleg 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyer. **400.000, 200.000**, 2 á **100.000**, 1 á **90.000**, 2 á **80.000**, 1 á **70.000**, 2 á **60.000**, 1 á **50.000**, **40.000**, 5 á **30.000**, 3 á **25.000**, 8 á **20.000**, 8 á **15.000**, 36 á **10.000** és még sok egyéb nyeremény.

Az I osztályú sorsjegyek terzerű árak:

1/2 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ 6.—; 1/4 „ „ „ 6.— „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyre kérünk azonnal, de legkésőbb

1905. évi május hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. és TÁRSAS

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: **Teréz-körút 46a. I. fiók: Váci-körút 4a.**

II. fiók: Múzeum-körút 11a. III. fiók: Erzsébet-körút 54a.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

patéka.

egy részének bizonyult hatására, mely már több mint 33 év óta legjobb fájdalom-elsültogető szernek bizonyult kőszvénynek, csúszl és megművelésnél bodorzósele-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárlaskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjegyű és a Richter cég-jegyessel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Fővaktar: **Török József** gyógyszerész. Budapest.

Richter gyógyszerár az „Arany orozslához”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szükséglet.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabadalmazott viharmentes

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs III., Hauptstrasse 120.

saját házában.

Kívánatra ingyen próba: mintakönyv prospektus.

Főraktár WAGENBLATT FERENCZ festékkereskedésében Baján.

Kronsteiner-féle új zománcz. HOMLOKZAT-FESTÉKE hatóságilag védve. Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománczozott, csak egyszerű mázolás. Jobb mint az olajfesték. Évek során szállítja csász. és kir. uradalmak, katonai- és civilintézményeknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legolcsóbb festék homlokozatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhöz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. Meglepő eredmény. Homlokzat-festék, viharmentes, mézben oldható, 49 minta olaj- o o o festékkel azonos. Kilogramma 12 kr.-tól följebb. o o o

KOLLÁR A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE,

A »BAJAI HIRLAP« KIADÓHIVATALA

Mindenemű könyvnyomdai munkák, ugymint: könyvek, folyóiratok, bál- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a legizlésebb és díszes kivitelben készíttetnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők. Úgyszintén azok a legkedvezőbb részleffizelésre is szállíthatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Minden család pénzt takarít!!!

Remek 6 szem. kávékészlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávékészlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45			Remek 6 szem. vászon Damaszt garnitúra csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég írlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5,60	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőr vászon csak f. 8.25	50 rőfös vég írlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és koczkás I-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos csinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászomból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chiffon-ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek Cloth és posztó alszoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr. hosszú és 1 1/2 mtr. széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr. hosszú 1 1/2 mtr. széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65 szám, 1. em.		Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 3.95	Remek Caschmir paplan minden színben csak f. 3.55